
Souhrnná teritoriální informace Nigérie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Abuji (Nigérie) ke dni 14.5.2020
14. 5. 2020 20:42

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

---

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.20)
3. Vztahy země s EU (s.25)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.28)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.33)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.35)
7. Kontakty (s.48)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Nigerijská federativní republika (Nigérie) je největším státem západní Afriky, který se rozkládá od Guinejského zálivu až do oblasti Sahelu. Má rozlohu 923 773 km². Na západě sousedí s Beninem (809 km hranice), na východě s Kamerunem (1975 km), na severovýchodě s Čadem (85 km) a na severu s Nigerem (1608 km). Na jihu je země omývána vodami Guinejského zálivu Atlantského oceánu, pobřeží má délku 853 km. Podnebí je tropické a vlhké, dešťové období je od konce května do poloviny října; období sucha od října do června. Na severu panuje semiaridní klima s vysokými teplotami, srážkové období je zkrácené na červenec - září. Pobřežní část Nigérie je nížinatá, vnitrozemí je převážně kopcovité.

Horská pásma se táhnou podél hranic s Kamerunem od jihovýchodu na sever přes celou Nigérii. Nejvyšší horou je Chappal Waddi (2494 m.n.m.).

Nezávislost získala Nigérie na Velké Británii dne 1. října 1960. Nigérie je federativní republika skládající se z 36 států a území hlavního města (FCT) s prezidentským systémem moci. Každý z jednotlivých států má svou vládu vedenou guvernérem a státní zastupitelské orgány, FCT má svého ministra ve federální vládě. V rámci jednotlivých států federace však existují ještě i místní vlády (Local Governments), kterých je celkem 774.

Zákonodárnou moc má dvoukomorové Federální Národní shromáždění. Skládá se ze Senátu (Senate - 109 členů) a Poslanecké sněmovny (House of Representatives - 360 členů). Obě komory jsou voleny na čtyřleté období, poslední parlamentní volby se uskutečnily dne 28. 4. 2015. Proti všem předpokladům v těchto volbách zvítězila opoziční strana All Progressives Congress (APC), která získala 225 křesel, Strana People's Democratic Party (PDP) ztratila dominantní postavení se ziskem 125 křesel. 10 křesel získaly malé lokální strany. V Senátu je situace obdobná (60 APC, 49 PDP).

Vítězství APC bylo překvapivé a historické – poprvé v historii nezávislé Nigérie došlo k vítězství opozice v demokratických volbách. Historickým milníkem bylo i to, že vládnoucí moc volební porážku uznala. Strana APC vznikla v roce 2013 spojením 4 menších regionálních subjektů - Action Congress of Nigeria (ACN), Congress for Progressive Change (CPC), All Nigeria People's Party (ANPP) a All Progressives Grand Alliance (APGA).

Pro dynamiku vnitropolitického vývoje v Nigérii v roce 2018 byly určující blížící se prezidentské a guvernérské volby naplánované na 16.02 a 06.03.2019, které byly však kvůli nedostatečné připravenosti (spíše tlakům vládnoucí strany, aby si zajistila jisté vítězství) posunuty o týden. Vítězství stávajícího prezidenta Muhammada Buhariho (PMB) nad Goodluck Jonathanem v prezidentských volbách roku 2015 bývá všeobecně označováno za první nenásilné předání moci opozici v relativně svobodných volbách v nigerijské historii. Nigerijská politická třída, veřejnost i mezinárodní pozorovatelé se shodují v názoru, že bez ohledu na to, kdo vyhraje, průběh a výsledek příštích voleb budou průběžným kamenem nigerijské demokracie s potenciálním přesahem pro celý africký kontinent. Vzhledem k pokročilému věku obou hlavních konkurentů, se také předpokládá, že jde o poslední volby v Nigérii, v nichž ještě sehráje prominentní roli generace generálů, kteří zemi řídili de facto bez přestávky od sedmdesátých let minulého století dodnes.

Vedle řádně registrovaných a standardně organizovaných politických stran působí na nigerijské politické scéně ještě další vlivná síla: tzv. socio-kulturní svazy jednotlivých nigerijských národnostních skupin, založené po květnu 1999. Tato sdružení nemají vlastní politické ambice, ale spoluvytvářejí společenské klima v Nigerii. Největšími zmiňovanými seskupeními jsou: Afenifere- pan-yorubský socio-kulturní svaz; Odenigbo - pan-igboská kulturní asociace; ACF – Arewa Consultative Forum, severská socio-politická a kulturní platforma, sjednocující nigerijský Sever; Yoruba Council of Elders (YCE) - jakási yorubská „rada starších“. Velký vliv zejména v lokálních komunitách si dosud zachovávají tradiční vládcové (kings, chiefs, emirs..).

Výkonnou moc má federální vláda (Federal Executive Council), v jejímž čele stojí prezident. Ministry jmenuje prezident, schvalují je obě komory parlamentu. Soudní moc je vykonávána magistrátními, okrskovými, oblastními, zvykovými soudy nebo v severních státech soudy šaría, dále pak státními soudy a státními odvolacími soudy, federálním soudem, Nejvyšším soudem a Odvolacím soudem.

Nigérie je považována za spojence západních zemí. I když vztahy s USA, Francií a V. Británií občas zaskřipají (příčinou jsou často málo podložené velmocenské ambice spojené s určitou arogantností Nigérie, v případě USA i zprávy z porušování lidských práv nigerijskou armádou), zůstává hlavním partnerem Západu v regionu v boji proti terorismu a jako taková získává pomoc od výše zmíněných zemí. V lednu 2014 se stala Nigérie nestálým členem Rady bezpečnosti OSN. V RB OSN zastává většinou prozápadní postoje. Současně se snaží Nigérie rozvíjet spolupráci „všemi azimuty“ a v této souvislosti zdůrazňuje, že ČR je pro ni v rámci střední Evropy prioritní zemí. Velmi dobré obchodní vztahy udržuje s Indií,

kteřá se stala největším odběratelem nigerijské ropy. ČLR je velmi významným investorem i v Nigérii. Politické vztahy s JAR jsou zatěžovány rivalitou na africkém kontinentu, jihoafrické firmy ale mají na nigerijském trhu velmi významnou pozici.

Nigérie je člensko zemí UN (OSN), AU, ICM (HNZ - Hnutí nezávislých zemí), WTO (Světová obchodní organizace), IMF (MMF - mezinárodní měnový fond), WB (SB - Světová banka), ADB (Africká rozvojová banka), ECOWAS (Ekonomické společenství západoafrických zemí), OPEC (Organizace zemí vyvážejících ropu) a dále APC, CCC, ECA, FAO, G-15, G-19, G-24, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICFTU, IDA, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMO, Inmarsat, Intelsat, Interpol, IOC, ISO, ITU, MINURSO, MONUC, NAM, OIC, OPCW, PCA, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNIKOM, UNITAR, UNMEE, UNMIBH, UNMIK, UNMOP, UNMOT, UNTAET, UNU, UPU, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO.

Významné místo zaujímá Nigérie ještě v následujících mezinárodních organizacích: British Commonwealth (Britské společenství národů), Ozone Layer Protection (Kjótský protokol), International Cocoa Organization (Mezinárodní organizace producentů kaka), International Institute for Cotton (Mezinárodní institut pro bavlnu), West African Groundnut Council (Západoafrický výbor producentů podzemnice olejné), International Tin Council (Mezinárodní výbor producentů cínu).

Nigérie jako rozhodující regionální ekonomická mocnost hraje zásadní roli v Ekonomickém společenství západoafrických států (ECOWAS). Sídlem Komise organizace je Abuja. ECOWAS byl vytvořen v roce 1975 a má v současné době 14 členských zemí - Benin, Burkina Faso, Gambie, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Libérie, Mali, Niger, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Senegal, Sierra Leone a Togo. Členem byla také Mauretánie, která v roce 2000 vystoupila. Hlavním cílem ECOWAS je vytvoření celní, ekonomické a monetární unie, přičemž konečným cílem je pak vytvoření funkční ekonomické a měnové unie (WAEMU) - sblížení makroekonomické politiky členských zemí a vzájemná harmonizace odvětvové hospodářské politiky, jednotná vnější cla (ta byla přijata v roce 2014, platit začala 1. 1. 2015) a odstranění existujících vnitřních obchodních bariér. ECOWAS také zřizuje soudní dvůr, kam se subjekty i občané budou moci obracet s případy souvisejícími s agendami ECOWAS.

Země ECOWAS na konci roku 2000 dohodly na ustavení společné centrální banky a zavedení společné měny od roku 2003, k tomuto však doposud nedošlo (a ani v dohledné době nedojde).

Nigérie hraje důležitou roli v OPEC (Sdružení zemí vyvážejících ropu). Jejím členem je již od roku 1974 a dlouhodobě je v první desítce největších světových producentů ropy s dosud známými zásobami ropy ve výši cca 34 mld. barelů (v subsaharské Africe se spolu s Angolou dělí o 1. a 2. místo).

Nigérie v současnosti patří k nejbohatším zemím Afriky. Páteří hospodářství (alespoň z hlediska devizových příjmů) je ropný průmysl. Vzhledem k obrovským zásobám ropy (12. největší vývozce ropy na světě), zemního plynu a ostatnímu ekonomickému potenciálu, nebyla zařazena do seznamu nejchudších těžce zadlužených zemí, s 6100 USD/obyv. (PPP, 159. místo na světě) patří do kategorie zemí s nižším středním příjmem. Přesto žije téměř 70 mil. obyvatel na hranici chudoby. V celosvětovém žebříčku hodnocení rozvoje dle UNDP je Nigérie až na 152. místě ze 187 zemí. Nigérie si klade za cíl stát se do roku 2020 jednou z 20 největších ekonomik světa, za dalších 30 let se má dostat do první desítky. Provádí ekonomické reformy, snaží se podporovat vznik nových výrobních odvětví, liberalizuje ekonomiku (na druhé straně prosazuje tvrdá ochranná opatření), podporuje strategické partnerství s velkými zahraničními investory. Nigérie je a dlouho ještě zůstane čistým importérem, nigerijský trh je obrovský a dosud nenasycený a může skýtat velké zisky. Do budoucna je očekáván silný růst celé řady odvětví průmyslu a služeb, které skýtají jak dovozcům, tak investorům velké příležitosti. Nicméně důsledky recese z roku 2016 postihly i ekonomický vývoj země v roce 2017. Situace se nicméně v důsledku posílení ceny ropy na světových trzích od poloviny roku 2017 zlepšuje, což se odrazilo i v makroekonomických ukazatelích v roce 2018. Bohužel situace na začátku roku 2020 (pandemie COVID-19, propad světové ceny ropy) bude mít jistě dlouhodobé negativní dopady na nigerijskou ekonomiku a její rozvoj.

Orientace nigerijských vlád na ropný sektor způsobila v minulosti kolaps tradičního nigerijského průmyslu a zemědělství, které nebylo schopno držet krok s růstem počtu obyvatel (Nigérie je nejlidnatější africkou zemí). Když pak počátkem 80. let zkolaboval trh s ropou, zhroutilo se i nigerijské hospodářství a Nigérie byla nakonec nucena požádat MMF o podporu. Vznikl tak v krátké době obrovský zahraniční dluh, který do roku 2005 narostl na 35 mld. USD. Tento dluh řešila Nigérie díky tehdy příznivým cenám ropy částečně ze svých vlastních zdrojů. Do roku 2006 Nigérie splatila 12,4 mld. USD, věřitelské země Pařížského klubu (PC) následně souhlasily s odpuštěním 18,6 mld USD. Přístup Nigérie k vyřešení svého zahraničního dluhu byl ve vyspělém světě hodnocen pozitivně. Rating země se vzápětí po vyrovnání dluhu zlepšil, země je

agenturou „Fitch“ řazena z pohledu dlouhodobých úvěrů v zahraniční měně do kategorie BB- s negativním výhledem. tj. na stejnou úroveň jako Gruzie, Tunisko nebo Vietnam. Podobně pozitivně vidí vývoj ekonomiky agentura Moody's, která udržuje její rating na Ba3 se stabilním výhledem. Agentura Standard and Poor's zlepšila rating Nigérie do kategorie B+ se stabilním výhledem.

Počet obyvatel, žijících pod hranicí chudoby (příjem 1,4,- USD/den) činí cca 45 %, v Nigérii je v současné době zhruba 35 % průřezového obyvatelstva, které je bez pravidelného nebo jakéhokoliv zaměstnání. Obchodní klima země je považováno za obtížné; Nigérie je klasifikována z tohoto hlediska na 145. místě z celkového počtu 190 hodnocených zemí (viz „Doing business 2018“). Dle posledního hodnocení ekonomické svobody provedeného organizací „Heritage Foundation“ je Nigérie řazena do skupiny „mostly unfree“ zemí, ze 179 hodnocených zemí se umístila na 120. místě. Dle hodnocení Světové banky 2019 se Nigérie posunula o 15 příček vzhůru v žebříčku, jímž SB hodnotí podnikatelské prostředí v jednotlivých zemích (tzv. Ease of doing business) Země se tímto v 2019 posunula z nelichotivého 146. místa na 131. příčku.

Nigérie má suroviny, velký trh, výhodnou polohu, pracovní sílu - naproti tomu se potýká s řadou problémů. Největším hospodářským problémem, podvazujícím rozvoj všech ostatních sektorů, zůstává chronický a totální nedostatek elektrické energie. Ekonomika v zemi trpí také nedostatečně fungující infrastrukturou, nedostatkem financí, politickou nekonzistencí, slabými institucemi, korupcí, nízkou invencí, nedostatečně vzdělanými pracovními silami, špatnými standardy atd. Přetrvávajícím problémem je průchod zboží největšími námořními přístavy země - jedná se zejména o dlouhou dobu proclívání a vybírání vysokých úplatků. Přes všechny uvedené problémy vykazuje ekonomické prostředí a politické a společenské podmínky současné Nigérie vyšší potenciál k dalšímu rozvoji a růstu, než je tomu u většiny zemí subsaharské Afriky. Z pohledu zahraničních příjmů zůstává Nigérie stále ještě monokulturní ropnou ekonomikou. Na příjmech země z vývozu se ropa podílí 90 % a společně s plynem 95 %. Ropný sektor dále vytváří přímo 16 % HDP ve stálých a 30 % HDP v běžných cenách.

Prezident Obasanjo (ve funkci 1999 – 2007) realizoval dvoufázovou reformní kampaň, jejíž první část (1999 – 2003) byla věnována socio – politické rekonstrukci země a druhá část (2003 – 2007) nazvaná „NEEDS“ – „National Economic Empowerment Development Strategy“ byla střednědobou hospodářskou strategií. Ekonomické reformy napomohly dosažení stanoveného růstu nigerijské ekonomiky (5 % v roce 2004, 6 % v roce 2005 a 2006 a 7 % v roce 2007). Pokračoval také boj proti korupci a penzijní reforma. Na sklonku Obasanjova funkčního období byl nově nastupující garnituře doporučen program „NEEDS II“. Obasanjova administrativa, pravděpodobně motivována spekulacemi agentury Goldman Sachs o tom, které země budou do roku 2050 patřit mezi světové hospodářské lídry (a na 12. místo zařadila Nigérii!) vyhlásila dlouhodobou hospodářskou „Vizi 2020“. Dle této vize by měla být Nigérie do roku 2020 dvacátou největší světovou ekonomikou. Vize je rozdělena do 35 tematických celků pokrývajících všechny oblasti hospodářství, má vlastní road map, komisi a sekretariát.

Následná vláda prezidenta Yar 'Aduy se k Vizi 2020 hlásila, nicméně přišla také se svým vlastním krátkodobým a střednědobým hospodářským programem nazvaným „7 Point Agenda“. Sedmi oblastmi, na něž se chtěla ve svém reformním úsilí zaměřit, jsou energetika, zajištění dostatku potravin, zvýšení životní úrovně zejména diversifikací průmyslu, doprava, pozemková reforma, bezpečnost a vzdělání.

Prezident Jonathan přišel se svým vlastním programem transformace ekonomiky „SURE“ (Subsidy Reinvestment and Empowerment Program), který plánuje využít nevyužité finanční prostředky z odstraněných dotací na programy zaměstnanosti, výstavbu infrastruktury a sociální síť. Dá se říci, že uvedené programy „NEEDS II“, „7 Point Agenda“ a „SURE“ se vzájemně prolínají. „7 Point Agenda“ a „SURE“ jsou určitou podmnožinou a nástrojem nutným k dosažení „Vize 2020“.

Prezident Buhari v roce 2016 prezentoval vizi Plánu na ekonomickou obnovu a růst „Economic Recovery and Growth Plan (ERGP)“, který po dlouhém období oddalování způsobené nepřítomností prezidenta Buhariho jako hlavního a finálního schvalovatele Plánu ekonomické obnovy a růstu byl slavnostně podepsán 7. března 2017. Jedná se o ucelený program pro období 2017 - 2020. Předpokládá nárůst HDP na 2,19 % v roce 2017 a až na 7 % v roce 2020 v důsledku nárůstu výkonnosti ropného průmyslu, zemědělského sektoru a průmyslu vůbec, a současně uznává klíčovou roli soukromého sektoru. Přestože byl Plán přijat s velkou slávou a je vnímán jako krok vpřed, neobsahuje žádná konkrétní opatření či záměry ani časový harmonogram případných dílčích cílů.

Situace v Nigérii byla po většinu roku 2017 negativně ovlivňována dlouhodobou nepřítomností prezidenta Buhariho v

zemi, způsobenou jeho zdravotními problémy. Prezident Buhari se do země z londýnského léčení vrátil až v srpnu 2017. Absence prezidenta vedla k určitému bezvládní, sporům o kompetence mezi viceprezidentem, Senátem a ministry a zákulisním bojům o nástupnictví po Buharim. I když se hospodářská situace v druhé polovině roku 2017 již dále nezhoršovala, nedošlo na druhé straně ani k jejímu zlepšení. Propad HDP se zastavil a došlo dokonce k posílení nairy o cca 20% a následně stabilizaci kurzu, která trvala celou druhou polovinu roku (425 naira/euro). Na konci roku 2017 nigerijská ekonomika vykázala i mírný růst o 0,8%. Přes nelepšící se ekonomickou situaci země se podařilo dosáhnout růstu českého vývozu do Nigérie o 27 % ve srovnání s rokem 2016.

Rok 2018 byl ve znamení volební kampaně. Vedení Nigérie se sice snažilo řešit řadu výzev pro politickou a ekonomickou stabilitu, nicméně předvolební kampaň 2019 (prezidentské a parlamentní volby se konaly v březnu 2019) situaci komplikovala, protože politici se zaměřovali spíše na posílení podpory (a podkopávání odpůrců) než na obezřetné politické reformy. Hospodářský růst byl tak omezen slabým politickým reformním prostředím a poskytováním špatné infrastruktury.

Povolební období roku 2019 bylo poznamenáno několika razantními kroky Buhariho administrativy, jejichž deklarovaným záměrem bylo konečně nastartovat dlouhodobě skloňovanou diverzifikaci místní ekonomiky. Řada těchto opatření je podrobena kritice odborníků, přestože jsou vedena jistě dobrými úmysly (zlí jazykové tvrdí spíše tou kterou lobbyistickou skupinou, která má momentálně větší vliv na prezidentské poradce či přímo na PMB).

Příkladem nejcitelnějším budiž již zmíněné uzavření hranic se sousedními zeměmi (Benin, Niger a Kamerunem), jehož oficiálním cílem bylo zamezit oboustrannému přeshraničnímu pašování zboží a podpora rozvoje domácí ekonomiky. Nejvíce měly však tyto kroky „vyřešit“ dlouhodobý problém s Beninem, kdy Cotonou, jako nejbližší, velmi dobře fungující a mnohem levnější mořský přístav umožňuje dostat do nedalekého Lagosu, a takto následně do celé Nigérie, jakékoliv zboží bez nutnosti čelit časovým, a tím pádem finančním ztrátám, které jsou spojeny s dlouhodobě neřešenou nekonečnou celní procedurou a vykládkou zboží v přístavu v Lagosu. („Samozřejmě“ bezcelně, i když zboží nepochází ze zemí ECOWAS.) Konkrétním záměrem bylo zabránit dovozu rýže do Nigérie z Beninu, a tím nastartovat zvýšit její produkci v samotné Nigérii. Bohužel stávající úroveň nigerijských zemědělských kapacit na takové opatření není vůbec připravena, a tím pádem jediným důsledkem celé akce je zastavení jakéhokoliv oficiálního přeshraničního obchodu podél nigerijsko-beninských hranic, nárůst cen rýže v Nigérii a ropy v Beninu a samozřejmě dalších výrobků, zejména potravin, a možná dočasné omezení činnosti organizovaných pašeráckých skupin. Jedním z nepřímých důsledků uzavření hranic s Nigérii je i pokles hodnoty středoafriického franku, měny okolních zemí frankofonní finanční oblasti, které významně závisí na obchodní výměně s Nigérii.

Dalším krokem na podporu rozvoje místní výroby bylo rozhodnutí PMB rozšířit existující seznam 41 komodit, které nelze do Nigérie dovážet, o zákaz dovozu mléka a mléčných produktů, mj. jeden z hlavních importních artiklů z EU. Současně prostřednictvím Centrální národní banky (CBN) uvalil Buhari restriktivní opatření na přístup k zahraniční měně pro dovoz potravin. Přestože je tento krok opět veden primární snahou rozpohybovat lokální výrobu a přilákat investory k výstavbě svých poboček v zemi, ne všichni domácí podnikatelé a ekonomové tato opatření vítají.

Dne 16. září 2019 jmenoval PMB nový Ekonomický poradní výbor, který nahradil dočasný Ekonomický management team vedený dosud vice-prezidentem Osinbajem. Přestože došlo k předefinování (kosmetickému) úkolů výboru a personální obměně ekonomů za jiné, hlavním cílem bylo, aby se původní poradní orgán, podřízený vice-prezidentovi, dostal plně pod kontrolu klanu PMB, tj. aby došlo k omezení pravomocí a vlivu Osinbaja. Není přitom pochyb o odborné kompetenci členů nového poradního výboru, jde vesměs o uznávané ekonomy a v několika případech i o osobnosti blízké opozici. Hlavní otázkou je, jak časté budou jejich výstupy a zda a kdo je bude zavádět do praxe. Hlavní instancí, která má vliv na ekonomickou politiku Buhariho administrativy totiž tradičně není ani prezidentská kancelář, ani vláda, ale CNB pod vedením guvernéra Emefieleho.

Krokem správným směrem bylo schválení nového rozpočtového zákona, který mimo jiné uzákoňuje navýšení DPH ze stávajících 5% na 7,5%. Důvodem pro toto na Nigérii vskutku revoluční opatření je nutnost navýšení příjmů do státního rozpočtu, z něhož mohou být konečně naplňována další vládní rozhodnutí, a sice vypláceno na jaře schválené navýšení minimální mzdy z 20.000 na 30.000 NGN. Ekonomové mírné zvýšení DPH vítají, protože v porovnání s jinými rozvojovými zeměmi má Nigérie neúměrně nízkou celkovou hladinu zdanění (kolem 7% zatímco průměr jiných rozvojových zemí je kolem 15%). Ještě na konci prosince 2019 téměř čtvrtina nigerijských federálních států prohlašovala, že není s to těmto

právním závazkům dostát (pozn. 85% z DPH zůstává na federální úrovni, 15% je příjmem do pokladny jednotlivých států). Aby tímto navýšením DPH nebyly postiženy méně solventní skupiny obyvatelstva, byl vypracován seznam komodit, které budou od zvýšení DPH osvobozeny, stejně jako byly učiněny výjimky u vymezených malých a středních podniků. Na základě těchto změn budou zdaněny i on-line transakce a dovoz produktů, které lze obstarat lokálně.

Co se týče veřejných financí, byl zlomovým okamžikem 5. prosinec 2019, kdy po dlouhé době, zdá se od 1999, byl státní rozpočet na následující rok schválen a prezidentem podepsán ještě v roce předchozím, čímž se Nigérie opět vrací k rozpočtovému cyklu leden-prosinec.

Faktorů, které dlouhodobě omezují rozvoj nigerijského hospodářství je několik:

- Krádeže ropy (bunkering) a nestabilita v těžební oblasti Delt, nestabilita na severu země,
- Problematická distribuce ropy a jejích frakcí a zemního plynu (částečně díky vládním subvencím),
- Nedostatečná výroba elektrické energie a její distribuce,
- Egoismus různých lobby, omezující konkurenci (včetně zahraniční),
- Stále ještě špatná dopravní infrastruktura,
- Pomalé zavádění vládních programů v praxi (komplikovaný systém, spory mezi legislativou a exekutivou, mezi komorami parlamentu, centrální vládou a státy, sever - jih aj.),
- Hluboce zakořeněná korupce: Přes veškerou snahu vlády se korupce stala v určitém smyslu součástí místní kultury a v Nigérii je velmi závažným a houževnatým problémem. Dle zprávy „Transparency International“ se Nigérie propadla v roce 2019 na 146. místa z celkového počtu 180 hodnocených zemí.

Průmysl: Na tvorbě HDP se podílí přibližně 23,9% (včetně ropného průmyslu a řemeslné výroby). Nigerijský průmysl se v minulosti orientoval především na těžbu ropy a zemního plynu a navazující petrochemii (výrobu ropných frakcí/pohonných hmot a chemikálií, návazně také některých plastů a hnojiv), tato jednostranná orientace zpracovatelský průmysl silně poškodila a tento sektor je zatím ještě relativně malý (postupně ale roste). Většina surovin se vyváží ke zpracování v zahraničí a opět se dováží zpět ve formě hotových produktů. Nigerijská vláda se ale snaží pomocí zákonů (Nigerian Content), ochranných a stimulačních opatření domácí průmysl oživit. Do industrializace (výroba potravin, stavební hmoty, PHM, hnojiva...) investují jak velcí domácí investoři, tak i zahraniční firmy. Nigerian Industrial Revolution Plan a na něj navazující New Automotive Policy si klade za cíl vytvořit z Nigérie největší průmyslovou velmoc kontinentu s diverzifikovaným domácím průmyslem vyvážející zpracované výrobky. Tyto plány již přináší první výsledky - Nigérie začala např. montovat svoje vlastní automobily a autobusy značky Innoson. Významnějšími odvětvími jsou zejména potravinářství (mlékárenství, masný průmysl, cukrovarnictví, pivovarnictví, výroba nealkoholických nápojů, mlýny a pekárny, tabákový průmysl), výroba spotřebního zboží (textilní, obuvnický, gumárenský a kožedělný průmysl), elektrotechnický (jednoduché spotřebiče), výroba stavebních hmot (zejména cementárny Dangote a Lafarge), dřevařský, papírenský a polygrafický průmysl. Vyrobí se cca 2 mil. tun oceli.

Výroba trpí nedostatkem elektrické energie z veřejné sítě. Výrobní jednotky proto musí disponovat vlastními generátory na naftu, tím se prodražují vstupy a výroba je cenově nekonkurenceschopná levným dovozům, hlavně z Číny.

Ropný sektor: Na tvorbě HDP se podílí 15,9%. Nigérie je 12. největším světovým producentem ropy. Těžba ropy zde byla zahájena v roce 1958, exportérem ropy se stala v roce 1962. Při současném tempu těžby má Nigérie potvrzené zásoby ropy na další desítky let (prokázané zásoby 37, 2 mld. barelů ropy). Nigerijská ropa je vysoké kvality a prodává se jako Brent Blned. Nigérie byla v nedávné minulosti důležitým dodavatelem ropy do USA, v posledních dvou letech ale dováží nejvíce ropy Indie, ČLR a některé evropské země. Nigérie je největším producentem ropy v subsaharské Africe.

V uplynulých letech se těžba pohybovala na úrovni cca 2,4 – 1,95 milionů barelů denně, v prosinci 2017 činila produkce ropy pouhých 1,91 mil bpd. Největším nebezpečím zůstávají akce militantních skupin na jihu země v těžební oblasti Delt, pirátství a také krádeže ropy (bunkering). Mezinárodní společnosti proto musí vynakládat 30 až 40 % z celkových nákladů na ochranu zařízení a pracovníků. Bunkering (kradení ropy ve velkém) je nigerijským fenoménem. Denní krádeže se odhadují až 300 000 barelů. Dosud se ropa v Nigérii těží výlučně v jižních státech federace a to jak na pevnině, tak na šelfu i hlubokém oceánu (pozn.: otázka rozdělování příjmů z ropy je trvalým jablkem sváru mezi severními a jižními státy do té míry, že může ohrozit politickou stabilitu země). Potenciál nicméně existuje jak na jihu, tak v oblasti Čadského bazénu. Z významných těžebních společností jsou v Nigérii přítomny: Royal Dutch Shell, ExxonMobil, Agip, Total, Elf, Chevron, Texaco, Sinopec i Gazprom. Tyto společnosti zde působí ve formě joint ventures s federální vládou, kterou zastupuje organizace „Nigerian National Petroleum Corporation“ (NNPC). Velké mezinárodní společnosti postupně

opouští starší ložiska na pevnině, a soustřeďují se na perspektivnější (a bezpečnější) oblasti na šelfu a hlubokém moři. Práva k těžbě obvykle získávají místní ropné firmy.

Vláda předložila parlamentu nový „ropný zákon“ – Petroleum Industry Bill (PIB), který by měl odpolitizovat celý sektor. NNPC by tímto zákonem mělo přijít o současný monopol nad sektorem těžby ropy – měly by vzniknout nezávislé agentury, které by si rozdělily zodpovědnost za fiskální, regulační, řídicí a kontrolní funkce v rámci ropného sektoru.

Prezident M. Buhari považoval od začátku svého působení v úřadě přijetí tohoto zákona jako jednu ze svých priorit. Po 17 letech úvah o nejlepší podobě tohoto zákona tak Senát dne

25. května 2017 schválil velmi tento netrpělivě a dlouho očekávaný návrh zákona. Návrh zákona byl schválen jako zákon o správě ropného průmyslu (PIGB). Návrh zákona je zaměřen na reformu ropného a plynárenského průmyslu, který po desetiletí oplýval nedostatkem transparentnosti a korupce. Cílem tohoto zákona je otevřít tento sektor více a lepším podnikatelským příležitostí a investicím, zvýšit průhlednost odvětví a zajistit lepší odpovědnost za příjmy z ropy. Zákon rozdělí NNPC na dvě společnosti: Nigérie Petroleum Assets Management Company a National Petroleum Company.

V zemi existují čtyři rafinerie – dvě v Port Harcourt, Warri a Kaduna s kapacitou 445 000 barelů denně. V provozu jsou ale pouze dvě – nová rafinerie v Port Harcourt a Warri a to pouze na 30% kapacity. Jsou zařízeny na zpracovávání lehké ropy s nízkým obsahem olefinů a síry, která se v Nigérii těží. Tato ropa je ceněna pro vysokou výtěžnost lehkých frakcí, jako jsou benzíny a nafta. Rafinerie v Kaduně zpracovávala těžkou ropu, která má vysokou výtěžnost při výrobě lubrikantů a lehkých topných olejů - byla závislá na dovozu (např. z Venezuely). V září 2013 podepsal nejbohatší muž Nigérie A. Dangote se skupinou investorů a bankami dohodu o financování výstavby nové rafinerie a závodu na výrobu hnojiv. Průmyslový komplex by měl být největší svého druhu v Africe, rafinerie by měla zpracovat 400 000 barelů denně na všechny frakce a polypropylen. Závod na výrobu hnojiv bude vyrábět močovinu a čpavek. Hodnota projektu je 9 mld. USD. Rafinerie by měla být dokončena do roku 2020. Většina ropných produktů spotřebovávaných v zemi (dotovaných vládou) se prozatím musí dovážet ze zahraničí. Existuje velmi silná lobby dovozců benzínu, kteří využívají štedré dotace vlády a kteří nemají zájem na zlepšení zásobování z vlastních zdrojů. Výsledkem jsou opakující se krize v zásobování PHM a kilometrové fronty u čerpacích stanic. Nový prezident sice slíbil odstranění dotací, to ale může narazit na silný odpor lobby i místních obyvatel.

Těžba a zpracování zemního plynu: Nigérie má obrovské zásoby zemního plynu – největší v subsaharské Africe a svou budoucnost tak vidí spíše v zemním plynu. Prokázané zásoby jsou 5,153 bil. m³ (9. místo na světě). Nigérie se zatím na celkových dovozech LNG do EU podílí pouze 5 %, není však pochyb o tom, že má coby dovozce zemního plynu do EU veliký potenciál. V Nigérii zatím neexistuje fungující trh s plynem ani infrastruktura, rozvoj plynárenství rovněž omezují nízké, státem kontrolované ceny plynu. Zásoby plynu jsou málo využívány, plynová ložiska nejsou z drtivé většiny těžena, většina vázaného plynu a plynu z ropných ložisek se stále ještě spaluje. Vláda společně stanovila již několik termínů pro ukončení této praxe, poslední v roce 2013. Dle představitelů těžařských firem jsou časové limity určeny nesmyslně, bez ohledu na případný růst využívání plynu v Nigérii a bez odpovídajících finančních pobídek.

Nigerijský plynárenský sektor je charakteristický chaotickým rozvojem (nekoordinací mezi těžbou, distribucí a spotřebou) a neadekvátní infrastrukturou (naprostá většina nigerijských elektráren sice spaluje zemní plyn, avšak vzhledem k problémům se zásobováním dlouhodobě pracují i na méně než poloviční výkon; potíže se zásobováním jsou hlavním důvodem nerealizovatelnosti řady investičních záměrů v energetice). Zahraniční společnosti se proto více zaměřují na export zkapalněného plynu (ten na zahraničním trhu lehce umístí v jakémkoliv množství) na úkor domácího trhu. Třetím největším výrobcem zkapalněného zemního plynu (LNG) na světě je zkapalňovací zařízení na nigerijském Bonny Island, která dodává zejména evropským zákazníkům (španělský „Gas Natural“, „Gas de France“, italský ENEL a portugalský „TRANSGAS“). Vlastníky jsou nigerijský NNPC (49 %), Shell (25,6 %), Total LNG Nigeria Ltd. (15 %) a ENI (10,4 %).

Současná kapacita „Boni Island“ je 22 milionů tun LNG a 4 miliony LPG ročně. Plánuje se výstavba sedmé zkapalňovací jednotky - výroba zkapalněného plynu na Bonny Island by tím stoupla na 30 milionů tun (vláda dokonce hovoří o 40 mil. tun), čímž by se Nigérie celosvětově zařadila na druhé místo za Qatar.

Počátkem roku 2009 byl do částečného provozu uveden „West African Gas Pipeline“. Jedná se o vůbec první regionální plynovod v subsaharské Africe. Plynovodem by mělo být zásobováno kromě nigerijského území také Togo, Benin a Ghana. Do budoucna se uvažuje o prodloužení až do Pobřeží Slonoviny a z dlouhodobého výhledu dokonce až do Senegalu. Plynovod měl být uveden do plného provozu v roce 2010, je však neustále postihován výpadky a technickými problémy (z důvodu vysokého obsahu vody jsou dodávky plynu často přerušovány).

Projekt transsaharského plynovodu („Trans Saharan Gas Pipeline“): Mělo by se jednat o plynovod vedoucí z jihu Nigérie přes rafinerii v severonigerijské Kaduně, dále přes Niger a Alžírsko ke Středomoří, kde by se napojil na plynovodní systém ve Španělsku či v Itálii. Celková délka (ke Středomoří) je odhadována na 4 128 km (v Alžírsku je ale přepravní soustava v podstatě připravena), přepravní kapacita na 30 miliard m³ plynu, náklady na výstavbu na 20 miliard USD. Zájem o výstavbu transsaharského plynovodu naznačila EK v průběhu návštěvy eurokomisařů Louise Michela (rozvojová spolupráce) a Andrise Piabalgse (energetika) v Nigérii v roce 2008 s tím, že by výstavba mohla (alespoň částečně) být financována evropskými bankami. Dle informací dostupných ZÚ je však tento projekt kontroverzní i v Bruselu. EIB jej nadále posuzuje a jedná s případnými partnery o jeho proveditelnosti. Mezinárodní těžební společnosti, jež jsou v Nigérii aktivní (zejména Shell a Total), jeví o participaci na výstavbě plynovodu zájem, ovšem pouze za předpokladu rentability jeho provozu. Vzhledem k současným regulovaným a nízkým cenám plynu zatím nepovažují projekt za životaschopný (přesto probíhají další jednání). O projekt projevil zájem i ruský Gazprom. Diverzifikovat dodávky zemního plynu do Evropy lze v případě Nigérie dvěma způsoby: výstavbou plynovodu, nebo dodávkami LNG tankery. Nigérie o plynovod určitý zájem projevuje zejména proto, že by přivedl plyn do severní části země, kde je nedostatek energetických zdrojů. Tato varianta je však považována za finančně nákladnou (nákladnější, než dodávky LNG) a mohla by být také riskantní z bezpečnostního hlediska, neboť plynovod by byl snadným terčem útoků militantních skupin působících jak v deltě Nigeru, tak i na severu Nigérie, v Nigeru a v Alžírsku. Výhodou by byla větší kontrola a kontinuita zásobování, než v případě přepravy zkapalněného plynu po moři. Zájemců o LNG je mnoho (také USA, Čína, Indie) a z politických nebo finančních důvodů může být směřování dodávek snadno měněno.

Těžba dalších rudných a nerudných surovin: Těžba rudných a nerudných surovin má v Nigérii velkou perspektivu. Sektor (zejména těžba vápence pro výrobu cementu) prodělává rychlý růst (12%). Na suroviny je bohatá zejména oblast tzv. Středního pásu (Middle Belt), tedy území zhruba mezi 7. a 9. rovnoběžkou. Zde se nachází převážná část bohatých nalezišť hornin a minerálů - zejména žuly, mramoru, vápence, cínové a železné rudy, rud tantalu a niobu, zlata, drahých kamenů, uranu, olova a zinku. Velmi často jsou však tyto minerály těženy nelegálně a prodávány na černém trhu nebo pašovány přes propustné hranice do sousedních zemí. Těžba ve velkém byla většinou zastavena. Nigérie tak dováží i suroviny, které by mohla těžit ze svých ložisek (železnou rudu, již má velké zásoby, sůl). V jižních státech byla v minulosti objevena velká ložiska uhlí. V rámci projektu NEEDS byla nigerijskou vládou přijata v roce 1999 strategie k revitalizaci těžby uhlí a výroby elektrické energie z uhelných elektráren, ta doposud nepřinesla žádné výsledky. O uhelná ložiska projevují zájem zejména čínské a korejské (ale i polské) firmy, zatím ale bez výsledků. Stavebnictví: Sektor stavebnictví v posledních pěti letech velmi rychle roste, vzhledem k nárůstu počtu obyvatelstvajících vyšší růst očekáván i v budoucnosti. V důsledku recese 2016 byl však zpomalen. Na tvorbě HDP se podílí asi 3,3%. Federální vláda i lokální vlády sice musely v roce 2015 kapitálové investice částečně omezit, výstavba infrastruktury (pozemních komunikací, železnice, letišť, přístavů i sídlišť) pokračuje a je financována půjčkami mezinárodních institucí (WB, ČLR), podílí se i soukromí investoři. Velmi rychlý růst prodělává sektor výstavby realit. Poptávka po bytech, kancelářích je vysoká zejména ve velkých aglomeracích díky rostoucí kupní síle rychle rostoucí střední vrstvy. Rychle rostou rezidenční satelitní města, rychle pokračují práce na obrovských projektech supermoderních čtvrtí v Lagosu (Eko Atlantic) i v Abuji (Centenary City) financované soukromými investory. Největší stavební firmou je původně německá Julius Berger (dnes ve většinovém vlastnictví nigerijského kapitálu), v zemi působí řada dalších významných zahraničních (francouzských, italských, španělských, izraelských, libanonských a čínských) i domácích firem.

Zemědělství: Díky rychlému a masivnímu růstu ropného průmyslu a služeb v průběhu posledních desetiletí se na tvorbě HDP zemědělství podílí pouze 26% HDP, zaměstnává ale většinu populace (70% ekonomicky činného obyvatelstva). V posledních letech roste zemědělská produkce ročně o cca 4%, což je ovšem vzhledem k přírůstku obyvatel nedostatečné tempo. Nigérie má pro zemědělství výborné podmínky. Obdělávatelná půda tvoří plných 31 % rozlohy celé země, vlhké a teplé počasí umožňuje několik sklizní do roka, zdroje pro zavlažování půdy jsou dostatečné na většině území. Nigérie se z největšího afrického vývozce potravin v roce získání nezávislosti (1960) postupně stala významným dovozcem. Tradiční vývozní komodity (kakao, arašidy, olejové palmy, bavlna, guma...) se přestaly pěstovat nebo se jejich pěstování omezilo a upadlo. Velké plantáže prakticky zmizely, průměrná farma má rozlohu 2 ha. Až 90% farem spoléhá na monzunové deště, chybí zavlažování i zemědělská technika. Produktivita zemědělské výroby je velmi nízká (farmy jsou obdělávány ručně tradičními nástroji), průměrná spotřeba hnojiv je 13 kg/ha, pouze 5% zemědělců používá kvalitní osivo, počet traktorů na hektar je 0,1. Nigérie se dělí na šest zón. V severovýchodní a severozápadní zóně se pěstuje zejména bavlna, cibule,

rajčata a proso, méně rýže a kasava; ve střední zóně se pěstuje kukuřice, sója, méně rýže a kasava, ve třech jižních zónách převládají kakao a olejové palmy, méně rýže a kasava. Z dalších plodin se pěstují arašidy, palmy pro získávání palmového oleje, rýže, sorghum, proso, kasava, yam, kukuřice, česnek, kaučukovník. Nigérie je šestým největším světovým vývozcem kakaových bobů a aktuálně se pokouší zformovat asociaci afrických producentů, jejíž hlavním cílem je získat kontrolu nad světovými cenami kakaa, o nichž je dosud rozhodováno v Evropě. Z hospodářských zvířat převažuje chov dobytka, ovcí, koz a na jihu vepřů. Relativně rozvinuté je odvětví mořského rybolovu.

K různým pokusům o oživení zemědělského sektoru dochází prakticky již tři desetiletí, ale vždy bez úspěchu. I minulé vláda si uvědomovala riziko rychlého demografického růstu a postupného nedostatku finančních prostředků (díky vyčerpávání ropných ložisek) na nákup potravin v zahraničí, snažila se snížit dovozy potravin a zvýšit potravinovou soběstačnost. Rovněž si uvědomila výrazný demografický jev, kterým je růst počtu městského obyvatelstva závislého na nákupu již zpracovaných potravin. Vyhlásila reformu zemědělství a rozvoj potravinářského průmyslu za jednu z hlavních priorit s cílem snížit dovozy potravin a zvýšit potravinovou soběstačnost. Reforma spočívala na vytvoření a podpoře speciálních zemědělských zón, výhodných půjčkách z vytvořeného fondu Commercial Agricultural Credit Scheme (1,2 mld. USD), podpoře nákupu zemědělské techniky, hnojiv a pesticidů, daňových a celních úlevách podporujících investice do zpracovatelského průmyslu (<http://www.fmard.org/>). I nový prezident Buhari v této politice pokračuje.

Vysocí státní představitelé a guvernéri jednotlivých federálních států patří k největším držitelům půdy a podnikatelům v zemědělství a potravinářství. Bývalý prezident Obasanjo např. prakticky ovládá trh s drůbežím masem (Obasanjo Farms Limited). Budování pěstivelsko – zpracovatelských komplexů se v Nigérii rychle rozvíjí. Do výroby potravin investují velké místní i zahraniční firmy (např. Dangote, Dantata, Transcorp, Dana, Guinness, Nestlé, Cargill, Unilever.....). Tento sektor bezpochyby přináší velké příležitosti jak pro vývozce hotových potravin (téměř 6 mld. USD roční dovoz), tak zařízení na zpracování zemědělských surovin (ročně dováží tato zařízení za 330 mil. Euro), zemědělské techniky (roční dovoz cca 63 mil. Euro) atd, tak i pro investory.

Služby: Sektor služeb se bouřlivě rozvíjí (zejména bankovníctví a telekomunikace), na tvorbě HDP se podle nových údajů podílí již cca 52%. Rozhodující částí zůstávají prosté velkoobchodní a maloobchodní služby, skladování a hotelové služby (18%), doprava, skladování a telekomunikace a IT (12%), bankovníctví a reality (15%), dále veřejná správa (3%), profesionální, vědecké a technické služby (5%).

Turistika v Nigérii stále téměř neexistuje. Hlavními důvody je nedostatečná infrastruktura a zejména bezpečnostní situace v zemi.

Bankovníctví: Ve druhé polovině roku 2008 a první polovině 2009 prodělaly nigerijské banky těžké ztráty. Musela zasáhnout Centrální nigerijská banka (CBN), která komerční banky sanovala částkou 4 miliardy USD. Ve spolupráci CBN s „Nigerian Deposit Insurance Corporation“ (NDIC) byl proveden audit deseti krachujících bank. Generální a výkonní ředitelé Afribank Plc, Union Bank Plc, Intercontinental Bank Plc, Oceanic Bank Plc a Finbank Plc byli obžalováni ze zpronevření a poskytování úvěrů bez adekvátního ručení.

CBN převzala nad krachujícími bankami kontrolu a nově dosazeným ředitelům se podařilo obnovit činnost pěti z nich. Očistou se podařilo bankovní sektor oživit, ten v současnosti vykazuje cca 5% růst. V Nigérii působí 21 komerčních bank, největší banky jsou Zenith Bank, United Bank for Africa, Standard Chartered Bank Nigeria, Sterling Bank, Stanbic IBTC Bank Nigeria, Heritage Banking Company, Ecobank Nigeria a Fidelity Bank. Banky poskytují všechny služby poskytované ve vyspělých státech (řízení účtu, platby, půjčky). Řada z nich vydává kreditní karty a umožňuje internet banking. Podrobné informace viz: <http://www.cenbank.org/>.

Infrastruktura: Nedostatečně rozvinutá infrastruktura (zejména nedostatek elektrické energie) je dlouhodobě největší brzdou růstu nigerijské ekonomiky.

Výroba elektrické energie: Celková výrobní kapacita elektrické energie je pro zemi, jakou je Nigérie (ropný průmysl, 170 milionů obyvatel), velmi nízká. Pouze polovina obyvatel zejména na venkově má přístup k elektřině. Nejhorší situace je v severních částech země, které jsou často zásobovány plynovými elektrárnami na jihu, přestože mají velký vodní i solární potenciál. Mezi hlavní důvody tohoto stavu patří dlouhodobé zanedbávání sektoru všemi vládami, špatná organizace a řízení jak výroby, tak i distribuce, podinvestování, resp. neefektivní a neprůhledné využívání přidělených financí, špatná údržba existujících kapacit, ale i cenová politika vlády (ceny plynu i elektřiny jsou regulované a uměle drženy velmi nízkou) a rovněž sobecké zájmy velmi silné lobby dovozců ropy a generátorů. Instalovaná kapacita je cca 6.000 MW (i to by ovšem bylo pouze zlomkem aktuálních potřeb), ve skutečnosti je i tato nízká kapacita využívána pouze z poloviny.

Výpadky proudu jsou velmi časté a dodávky chaotické. Skutečná výroba se pohybuje zhruba na úrovni 2500 MW, země by potřebovala nejméně 10násobek tohoto množství. Současný stav omezuje rozvoj všech sektorů hospodářství, zejména pak neropného průmyslu a je v rozporu se snahou federální vlády o diversifikaci příjmových zdrojů. Místní průmyslové výrobky nemohou konkurovat levným dovozům právě z důvodu vysokých energetických nákladů. Náprava ve výrobě elektrické energie je elementárním předpokladem pro zdárný budoucí vývoj nigerijské ekonomiky. Všechny předchozí vlády deklarovaly snahu o zlepšení – situace se ale nezlepšila. Rehabilitace energetického odvětví byl jedním z klíčových cílů programu SURE a Jonathanova plánu reformy energetického sektoru (Roadmap for Power Sector Reform). Odhaduje se, že země potřebuje cca 20 000 MW, aby tohoto cíle dosáhla, bylo by třeba obrovských investic ve výši 10 mld USD ročně po dobu nejméně 10 let. Vláda přijala a postupně realizovala plán privatizace rozvodných sítí i elektráren, umožnila vstup soukromému kapitálu (viz. níže). Vlastní energetické zdroje bez připojení na státní přenosovou soustavu mohou budovat i lokální vlády. Nezanedbatelné místo v plánu reformy měla i výstavba alternativních (biopaliva, větrné a sluneční) zdrojů energie a to jak na federální tak státní úrovni. Tyto zdroje energie jsou sponzorovány např. USAID, AFD, EU. O energetiku (a to i solární a větrné) projevil zájem velké společnosti z USA, Německa, Brazílie, Číny, Indie, Kanady, Jižní Koreje, zaznamenali jsme i zájem ze Španělska, Polska, Ruska a Ukrajiny. Bylo podepsáno několik významných dohod s velkými mezinárodními energetickými společnostmi. Jde zejména o General Electric, Siemens, Schneider Electric, Electrobras, Daewoo a EDF. Pokud se podaří dohody realizovat, výkon postavených elektráren by se měl v řádu několika let zvýšit o 30 000 MW. O solární energetiku se pak zajímají zejména německé firmy. Podle zprávy uveřejněné na www.rosatom.ru podepsal Rosatom v červnu 2012 se zástupci nigerijské vlády Memorandum of Understanding na vyprojektování, stavbu a řízení atomové elektrárny v Nigérii. Federální vláda podepsala s čínskými společnostmi Sino Hydro Corporation a Gezhouba Group Company kontrakt na výstavbu dvou vodních elektráren Mambilla a Zungeru v hodnotě 3,5 mld. Euro. Elektrárny by měly mít výkon 3 700 MW. Financovány budou výhradně čínskou stranou, která bude mít právo je 9 let provozovat. Za Jonathanovy vlády prodělal sektor významnou změnu, která by měla podpořit rychlý růst energetiky. Privatizováno bylo pět z šesti elektrárenských společností a deset z jedenácti rozvodných sítí. Vítězi se většinou staly nigerijské firmy s diskretním podílem zahraničního (indického, korejského, filipinského, thajského) kapitálu. Elektrárnu Sapele vysoutěžila čínská firma CMEC. Vítězné firmy získaly 51% podíly v tepelných elektrárnách, koncese ve vodních elektrárnách a 60% podíly v rozvodných sítích. Součástí Jonathanovy reformy byla i postupná úprava ceny elektřiny (poslední zvýšení proběhlo v lednu 2015, v roce 2020 mělo dojít k navýšení, nicméně pandemie COVID-19, která ohrožuje nejhudší obyvatelstvo přiměla vládu tento krok posunout na začátek roku 2021) a zavádění elektroměrů na předplacené karty. I prezident Buhari deklaroval, že energetiku považuje za jednu z největších priorit, konkrétní plán ale ještě neexistuje.

Telekomunikace jsou bezkonkurenčně nejrychleji rostoucím odvětvím nigerijského hospodářství, přesto jejich rozvoj zaostává za potřebami země. Nigerijská státní telekomunikační síť spravovaná NITELem zkolabovala. Byla nevykonná, zastaralá, poruchová a naprosto nedostatečná (na konci roku 2012 pouze 0,4 mil. registrovaných pevných linek). Federální vláda několik let pokoušela NITEL neúspěšně privatizovat. Proto v březnu 2012 rozhodla o řízené likvidaci firmy (má dluhy ve výši 1,9 mld. USD) s cílem ji oddlužit a poté prodat. To se stalo v březnu 2015, kdy NITEL převzala společnost NARCOM za 256 mil. USD. Počet pevných linek je velmi nízký (cca 250 000) a síť i nadále zůstává nefunkční. Na rozdíl od pevných linek se v zemi bouřlivě rozvíjí mobilní síť. V roce 2015 dosáhl počet mobilních telefonů cca 115 milionů a dále se zvyšuje. Není neobvyklé, že jeden člověk vlastní dva až tři mobilní telefony pro síť různých operátorů. V zemi působí 9 mobilních operátorů, čtyři z nich (MTN, GLO, 9mobile – bývalý Etisalat a Airtel) ovládají 80 % trhu. Rychle rostou rovněž IT služby všeho druhu, Nigérie se v tomto oboru stala minimálně africkou velmocí. Počet uživatelů internetu se odhaduje na 60 mil. (třetina obyvatel). V roce 2020 byla zahájena výstavba sítě 5G.

Dopravní síť: Registrovaná silniční síť na území celé federace činí 194 000 km, z nichž zpevněný povrch má 60 000 km, nezpevněný povrch pak 134 000 km. V posledních letech dochází ke zlepšování stavu nigerijských pozemních komunikací, vláda do výstavby silničních tahů masivně investuje. Přesto většina úseků mimo velké městské aglomerace a jejich okolí a hlavní tahy zůstává zanedbaná a zcela nevyhovuje vysoké hustotě provozu. Centrální banka uvádí, že pro zásadní zlepšení stavu by bylo třeba až 510 mld. USD. Obrovské zácpy zejména ve velkých městech jsou pověstné.

V zemi je celkem 54 letišť osobní přepravy, z nichž 40 má betonové přistávací dráhy, pět z nich je mezinárodních (Abuja, Lagos, Port Harcourt, Calabar, Kano, o tento statut usiluje ještě Enugu a Owerri). Osobní letecká doprava se prudce rozvíjí (růst kolísá mezi 13 % - 21%/rok). V roce 2014 přepravily domácí aerolinky 5 mil. pasažérů, což je 800% nárůst proti roku

2002. Domácí linky obsluhuje cca 20 místních soukromých leteckých společností (z toho 3 velké). Do okolních afrických zemí létají tři z nich, do Evropy a USA nyní bohužel žádná. Významnou část představují charterové lety (ať už soukromými letadly nebo vrtulníky) pro vládní činitele, bohaté podnikatele nebo ropné firmy.

V Nigérii je 3505 km železnic, z nichž pouze 52 km má standardní „evropský“ rozchod 1435 mm a zbytek jsou úzkokolejné tratě s rozchodem 1067 mm. Pouze zlomek tratí je alespoň částečně využíván.

Rehabilitace železniční sítě byla jednou z hlavních priorit předchozí vlády, měla být provedena kompletní přestavba železniční sítě na standardní rozchod. Západní větev Lagos – Kano měla být dokončena v roce 2013, východní větev Port Harcourt – Maiduguri byla dokončena v roce 2015. Náklady na stavbu ale byly tak vysoké (8,3 mld. USD), že bylo rozhodnuto v prvním kroku pouze opravit stávající tratě (v prosinci 2012 byla opravena trať Lagos – Kano, na které byl částečně obnoven provoz na 2 x týdně). Následná výstavba nových úseků se uskutečňuje po částech. V roce 2015 byla dokončena stavba prvního úseku Abuja – Kaduna (186 km, 874 mil. USD), následovat má úsek Lagos – Ibadan (312 km, 1,5 mld. USD). Stavby provádí čínská firma CCECC, tato firma podepsala v dubnu 2014 dohodu o výstavbě železnice spojující Lagos s Calabarem v hodnotě 13,1 mld. USD (úseky Lagos-Benin City (300 km), Benin-Abakiliki (500 km), Benin - Obudu Cattle Ranch (673 km). Další plánované tratě jsou Zaria-Birnin Koni (520 km), Ega nyi-Otukpo (533 km), Ega nyi-Abuja, Port Harcourt-Maiduguri line (1,657 km), Ogoja-Maiduguri, Kano-Gamboru Ngala, Kano-Jibia a Ilesa-Minna, tyto projekty ale naráží na nedostatek financí.

Jedním z možných řešení je PPP partnerství. Občas se vynoří projekt vysokorychlostní trati z Lagosu přes Abuju do Maiduguri (1600 km), je nepravděpodobné, že by byl brzy realizován. Centrální vláda a FCT plánují výstavbu příměstské kolejové dopravy v hlavním městě Abuji, kterou mají vystavět rovněž čínské firmy. Podobný projekt v Lagosu začaly realizovat indické firmy.

Vodních dopravních cest existuje na území Nigérie 8575 km, zejména na řekách Niger, Benue a jejich přítocích. Největším říčním přístavem je Onitcha (rehabilitován v roce 2012), plánuje se výstavba dalších devíti. Tento druh dopravy je perspektivní zejména v deltě řeky Nigeru. Není však využíván – odhaduje se, že po řekách se dopraví pouze cca 100 000 tun nákladu ročně. Osobní doprava je pouze lokální, pravidelné linky neexistují.

Námořní přístavy mají pro dopravu zboží z/do Nigérie zásadní roli – jde přes ně více než

80 % nákladu. Přístavy řídí a všechny operace spravuje Nigerian Ports Authority. V zemi je 13 přístavů, 11 ropných terminálů a stovka menších přístavních hrází. Plánuje se výstavba dalších dvou hlubokomořských přístavů v Lekki a Olokole. Největší je přístav v Lagosu, přes který jde až 56 % veškerého nákladu směřujícího do Nigérie. Nigérie do výstavby přístavů sice investovala, zanedbávala však jejich údržbu, což spolu s korupcí, nízkou kontejnerizací (1,4 mil TEU) a nezkoordinovanou následnou dopravou do vnitrozemí po železnici nebo silnici vede k několik týdnů dlouhému čekání lodí na vykládku (zejména v Lagosu). Vláda proto svěřila část operací zahraničním společnostem (Maersk, APM Terminals, Garibaldi, Intels, ENL...). Obchodní loďstvo pod nigerijskou vlajkou disponuje flotilou 98 lodí, z toho je 90 tankerů. Osobní námořní doprava není rozvinuta – vedle lokálních linek v deltě Nigeru a Lagosu spojuje jedna linka Calabar s městem Limbe v Kamerunu.

Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc: Navzdory skutečnosti, že Nigérii nebyl příslušnými mezinárodními organizacemi přiznán statut tzv. vysoce zadlužené chudé země (HIPC - Highly Indebted Poor Country) a Nigérie je v zásadě bohatá země, je již tradičně velkým příjemcem rozvojové bilaterální zahraniční pomoci. V roce 2015 činila tato pomoc podle OECD 2,43 mld. USD, v roce 2016 2.50 mld. USD. Největšími donory jsou Světová banka (633 mil. USD), USA (USAID, téměř 530 mil. USD), Velká Británie (420 mil. USD), EU (180 mil. USD)aj.

Z prostředků 10. EDF Nigérie čerpala sumu 677 milionů EUR v obálce A a 12 mil. EUR v obálce B na programy zaměřené na mír a bezpečnost v oblasti delty Nigeru, dobrou správu věcí veřejných a lidská práva a obchod a regionální spolupráci. V rámci 11. EDF by pak Nigérie měla v letech 2014 – 2020 čerpat 512 mil. Euro. Prioritními sektory budou zdravotnictví, potravinová soběstačnost, energetika a dobrá správa věcí veřejných. Další prostředky bude moci čerpat z regionálních programů v rámci ECOWAS.

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**

- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Název státu:

- Anglicky: Federal Republic of Nigeria
- Česky: Nigerijská federativní republika
- Zkrácený název: Nigeria / Nigérie

Složení vlády:

Hlavou státu je prezident volený všelidovým přímým hlasováním na čtyřleté funkční období, podle ústavy maximálně na dvě funkční období po sobě. Je současně hlavou federální vlády a vrchním velitelem ozbrojených sil. Ve volbách 28.4.2015 zvítězil prezidentský kandidát opoziční All Progressives Congress gen. Muhammadu Buhari. Inaugurován byl 29.5.2015. Podle oficiálních výsledků získal 53,96 % hlasů.

Více-prezidentem je Yemi Osinbajo (Yoruba).

Federální ministři a státní ministři jsou jmenováni prezidentem, přičemž toto jmenování musí být schváleno Senátem. Mimo politického vedení je administrativní hlavou každého ministerstva stálý tajemník (Permanent Secretary), který podléhá státnímu tajemníkovi. V kabinetu musí být zastoupen alespoň jeden zástupce každého ze 36 států federace.

Nigerijský prezident M. Buhari provedl dne 11. 11. 2015 dlouho očekávané jmenování ministrů své vlády. V souladu s nigerijskou praxí bylo jmenováno 37 ministrů a státních ministrů – jeden za každý z 36 států federace a jeden za Federal Capital Territory.

Ministři:

1. Mr. Bashir Magashi, Minister of Defense
2. Mr. Rauf Aregbesola, Minister of the Interior
3. Mr. Mohammed Maigari Dangadi, Minister of Police
4. Mr. Abubakar Malami, Minister of Justice
5. Mr. Geoffrey Onyeama, Minister of Foreign Affairs
6. Mr. Zubairu Dada, Secretary of State for Foreign Affairs
7. Mrs. Zainab Ahmed, Minister of Finance, Budget and Planning
8. Mr. Clement Agba, Secretary of State for Budget and Planning
9. Mr. Niyi Adebayo, Minister of Industry, Trade and Investments
10. Ms. Maryam Katagum, Secretary of State for Industry, Trade and Investments
11. Mr. Olamileka Adegbite, Minister of Mines and Steel

12. Mr. Uche Ogah, Secretary of State for Mines and Steel
13. Mr. Babatunde Fashola, Minister of Public Works and Housing
14. Mr. Abubakar Aliyu, State Secretary for Public Works and Housing
15. Mr. Saleh Mamman, Minister of Energy
16. Mr. Goddy Jedy Agba, Secretary of State for Energy
17. Mr. Rotimi Amaechi, Minister of Transport
18. Mrs. Gbemisola Saraki, Secretary of State for Transport
19. Mr. Hadi Sirika, Minister of Aviation
20. Mr. Isa Ali Pantami, Minister of Communications
21. Mr. Mohammed Bello, Minister of the Federal Capital Territory
22. Ms. Ramatu Tijani Aliyu, Secretary of State for the Federal Capital Territory
23. Mr. Godswill Akpabio, Minister of the Niger Delta
24. Mr. Tayo Alasoadura, Secretary of State for the Niger Delta
25. Mr. Timipre Sylva, Secretary of State for Petroleum
26. Mr. George Akume, Minister of Special and Intergovernmental Affairs
27. Mr. Lai Mohammed, Minister of Information and Culture
28. Mr. Adamu Adamu, Minister of Education
29. Mr. Emeka Nwajiuba, State Secretary for Education
30. Mr. Ogbonnaya Onu, Minister of Science and Technology
31. Mr. Mohammed Abdullahi, Secretary of State for Science and Technology
32. Mr. Osagie Ehanire, Minister of Health
33. Mr. Adeleke Mamora, Secretary of State for Health
34. Ms. Sadiya Umar Farouq, Minister of Humanitarian Affairs, Disaster Management and Social Development
35. Mr. Chris Ngige, Minister of Labor and Employment
36. Mr. Festus Keyamo, Secretary of State for Labor
37. Mrs. Sharon Ikeazor, Secretary of State for Employment
38. Mr. Sunday Dare, Minister of Youth and Sports
39. Ms. Pauline Tallen, Minister for Women
40. Mr. Sabo Nanono, Minister of Agriculture and Rural Development
41. Mr. Mustapha Baba Shehuri, State Secretary for Agriculture and Rural Development
42. Mr. Mohammed Mahmoud, Minister of the Environment
43. Mr. Suleiman Adamu, Minister of Water Resources

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Demografické ukazatele:

- Počet obyvatel: 205,4 milionu (UN 2020; 7. nejlidnatější země na světě)
- Hustota: 191,7 obyvk/km²
- Ve věku 15 – 64 let: 53,8 %
- Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 2,6 % ročně (CIA 2016)
- Průměrný věk: 18,2 let

Národnostní složení:

- Hausa/Fulani - (29 %, sever federace)
- Yoruba - (21 %, jihozápad federace)
- Igbo - (18 %, jihovýchod)
- Ijaw - (10 %)
- Kanuri - (4 %)
- Ibibio - (3,5 %)
- Tiv - (2,5 %)
- Bura, Nupe a dalších téměř 250 malých etnik - 10 %
- dále Libanonci, Indové a další národnosti - 1 %.

Náboženské složení:

- muslimové - 50 %
- křesťané - 40 %
- tradiční náboženství - 10 %

Úředním jazykem je na celém území nigerijské federace angličtina. Příslušníci každého z národů mezi sebou používají vlastní jazyk, nejrozšířenější jsou hausština a jorubština, dále pak igbo a fulani; tyto jazyky se vedle angličtiny vyučují i ve školách.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

	2015	2016	2017	2018	2019
HDP (mld.USD)	493,8	405,4	376,4	422,5	443,7
Růst reál HDP (% factor cost)	2,7	-1,6	0,8	1,9	2,1
HDP na 1 obyvatele (USD, PPP)	6038	5861	5862	5497	6098
Počet obyv. (mil.)	181,2	186,0	190,9	195,9	201,0
inflace (%)	9,0	15,7	16,3	12,4	11,4
Prům. směnný kurz (N/1USD)	192,5	304	305,5	305,58	306,5

--	--	--	--	--	--

Zdroj EIU, * odhad

HDP - složení dle sektorů:

- zemědělství: 21.1%
- průmysl: 19.4%
- služby: 59.5%

Prezident Buhari bude čelit náročnému druhému funkčnímu období (2019 – 2023) s nedostatečnými zdroji pro zvládnutí nákazy koronaviru a dlouhodobými bezpečnostními hrozbami v celé Nigérii, včetně hospodářsky důležitých regionů. COVID-19 přinutí úřady k neplánovaným změnám v hospodářské politice, ale jejich ruce budou svázány stoupající inflací a ztrátou fiskálních příjmů díky nízkým globálním cenám ropy.

V roce 2020 očekáváme největší hospodářskou recesi od roku 1983 v důsledku dvojích šoků: krachu cen ropy a domácího výskytu koronaviru. Jemné zotavení v roce 2021 ustoupí silnějšímu růstu od roku 2022, kdy se snad světová ekonomická situace uklidní.

Lze předpokládat opětovnou devalvaci nairy v roce 2020 a 2021, přičemž klesající ceny ropy a příliv zahraničního portfolia ovlivní propad směnných kurzů zahraničních měn. Poté lze předpokládat jisté zlepšení a stabilizaci oficiálních směnných kurzů.

Průměrná roční inflace se v roce 2020 výrazně zvýší na 19,2%, z 11,4% v roce 2019. Hlavním důvodem je devalvace nairy v březnu a další očekávané devalvace v polovině roku, když Nigérie bude silně závislá na dovozu. Začátkem roku 2020 zavedení nižší ceny benzínu to vyrovná jen nepatrně. Devalvace bude hlavním hnacím motorem inflační spirály, která by mohla klesnout na 16,4% až v průběhu roku 2021.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
Rozpočtové příjmy (% HDP)	7.82	11,4	13,9	3,2	3,4
Rozpočtové výdaje (% HDP)	11.81	21,21	22,1	6,0	6,1
Bilance rozpočtu (% HDP)	-3.98 -	10,2	-8,2	-2,8	-2,6
Veřejný dluh (% HDP)	11.5	14,2	16,0	15,9	19,0

V prosinci 2019 podepsal prezident Muhammadu Buhari zákon o rozpočtu na rok 2020, který činil 10,59 bilionů naira (34,62 miliard USD a je o 18,8% vyšší než rozpočet 2019).

Jednalo se o zlomový okamžik v rozpočtových dějinách, kdy po dlouhé době, zdá se od 1999, byl státní rozpočet na následující rok schválen a prezidentem podepsán ještě v roce předchozím, čímž se Nigérie opět vrací k rozpočtovému cyklu leden-prosinec (dříve zpravidla červen – červen).

Mezi klíčové předpoklady a parametry, na nichž byl založen rozpočet na rok 2020, patří produkce ropy 2,18 mbpd, zatímco referenční cena ropy je 57 USD. Podle rozpočtového dokumentu se míra růstu HDP předpokládá na 2,93%, zatímco míra inflace je na 10,81%. Rozpočet je rovněž založen na směnném kurzu N305 za americký dolar.

Rozpis rozpočtu schválený Senátem určuje 560,4 miliardy naira (N) pro zákonné převody, 4,84 bilionů N pro opakující se výdaje (nedluhové), kapitálové výdaje ve výši N2,46 bilionů a N2,72 bilionů pro obsluhu dluhů za období od 1. ledna do 31. prosince 2020.

Fiskální schodek rozpočtu činí N2,28 bilionu, zatímco poměr schodku k hrubému domácímu produktu (HDP) je 1,52%.

Podrobnosti rozpočtu, včetně jednotlivých kapitol viz: www.budgetoffice.gov.ng

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2015	2016	2017	2018	2019
běžný účet	-15,4	2,7	7,6	5,3	-1,4
kapitálový a finanční účet	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
devizové rezervy	29	24,3	31,0	43,1	38,6
zahraniční dluh (mld. USD)	28943	31151	40955	48808	50669
dluhová služba (mil. USD)	n/a	n/a	n/a	3756	4033

Zdroj: IMF, EIU

Pokles cen ropy v roce 2020 udrží běžný účet v letech 2020 a 2021 zřejmě v deficitu. Od roku 2022 se účet vrátí do přebytku za předpokladu, že se ceny ropy zotaví a devalvace nairy utlumí poptávku po dovozu. V důsledku hospodářského poklesu se očekává, že rozpočtový schodek do roku 2020 bude 3,6% HDP. V roce 2020 budou dominovat domácí půjčky, protože podmínky vnějšího financování budou nepříznivé. V letech 2021–24 se bude vláda soustředit na získávání finančních prostředků navenek, a to i prostřednictvím státního kapitálového trhu, kde jsou úrokové sazby obvykle nižší; před pandemií parlament schválil půjčku ve výši 22,7 miliard USD na kapitálové projekty v nadcházejících letech. Dluhová služba v současné době zahrnuje přibližně polovinu federálně nerozdělených příjmů a v letech 2020–2021 se toto sdílení bude zvyšovat s prohlubováním pandemické krize. Je možné, že platby úroků (pravděpodobně domácím věřitelům) by mohly být zastaveny, pokud by fiskální tlaky byly příliš závažné.

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Regulační a kontrolní roli má Centrální banka Nigérie (Central Bank of Nigeria - CBN). Ta je rovněž zodpovědná za vytváření a dodržování monetární, kreditní a směnové politiky. Detailní informace o bankovním sektoru jsou dostupné na www.cenbank.org. Hlavním cílem CBN zůstává boj proti vysoké inflaci (18,5 %), kterou přinesla oficiálně ohlášená recese v září 2016. V roce 2017 se počítá s inflací v rozmezí 15-17 %. Vláda i soukromý sektor tlačí na snížení úrokových sazeb a tím lepší dostupnost úvěrů. CBN se naopak snaží omezit inflační tlaky, udržet měnovou stabilitu a čelit nedostatku a vysoké poptávce po zahraničních měnách. Z tohoto důvodu zvýšila úrokovou sazbu na 13 % (zdražila úvěry), omezila množství místní měny (a možnost poskytování úvěrů) tím, že stanovila 75 % povinné limity bankovních rezerv státních subjektů, tento limit u soukromých subjektů je 20 %. Snaha udržet směnný kurs Naira vůči hlavním zahraničním měnám v období, kdy klesaly devizové příjmy země a rostla poptávka, nebyla úspěšná.

Přesto, že guvernér CBN vyloučil devalvaci nigerijské měny a CBN v průběhu roku intervenovala ve prospěch udržení kurzu Naira, k devalvaci nakonec došlo. Kurs vůči USD a dalším světovým měnám v závěru roku 2017 klesl na 305N/USD (na černém trhu 340 N/USD).

V Nigérii působí 21 komerčních bank, přes 800 malých finančních institucí, tři diskontní banky a pět rozvojových finančních institucí.

V zemi působí tyto komerční banky: Access Bank PLC, Citibank Nigeria Limited, Diamond Bank Plc, Ecobank Nigeria Plc, Enterprise Bank, Fidelity Bank Plc, First Bank of Nigeria Plc, FCMB Plc, Guaranty Trust Bank Plc, Heritage Banking Company Ltd., Key Stone Bank, MainStreet Bank, Skye Bank Plc, Stanbic IBTC Bank Ltd., Standard Chartered Bank Nigeria Ltd., Sterling Bank Plc, United Bank for Africa Plc, Union Bank of Nigeria Plc, Unity Bank Plc, Wema Bank Plc, Zenith Bank Plc.

Nejsilnější bankovní ústavy po konsolidaci:

- Zenith Bank Plc
- First Bank Plc
- Standard Chartered Bank Nigeria Ltd.,

- Ecobank Nigeria Plc
- United Bank for Africa Plc (UPC)
- Citibank Nigeria Limited

Nigerijský bankovní sektor stále roste a služby se postupně zlepšují. Místní projekt může být financován půjčkou kterékoliv nigerijské komerční banky. V omezené míře poskytují půjčky i pojišťovací společnosti, developerské společnosti a penzijní fondy. Úroky jsou však vysoké (v průměru 17 %) a úvěry krátkodobé. Africká rozvojová banka poskytuje prostřednictvím Centrální nigerijské banky, Nigerian Export-Import banky (NEXIM), Bank of Industry (BOI) nebo licencované komerční banky půjčky nigerijským vývozcům.

Ochota a možnosti místních bank půjčovat je ale v současnosti na nízké úrovni - poskytování půjček soukromému sektoru stagnuje. Určité aktivity na tomto poli sice probíhají, ale jsou limitovány a zaměřeny zejména na úvěrování velkých korporací, se kterými již mají banky historickou zkušenost a věří jim.

1.7 Daňový systém

Vybírání a administrace daní bývá v Nigérii velkým problémem – panuje zde řada nejasností, daně bývají vybírány nerovnoměrně a netransparentně. Hlavní zákony, kterými se řídí výběr daní jsou: Federal Inland Revenue Service (Establishment) Act, Companies Income Tax Act, Capital Gain Act, Petroleum Profit Tax Act, Personal Income Tax Act, VAT Tax Act. Daně vybírají Federal Inland Revenue Service a State Boards of Internal Revenue. Daňové úniky jsou časté - firmy se často spolčují s výběrci daní.

Nigerijský daňový systém na federální úrovni tvoří následujících **8 základních daní**:

- Daň z příjmu společností (Companies Income Tax)
- Daň spoludržitelů (Withholding Tax)
- Daň ze zisků z ropy (Petroleum Profits Tax - PPT)
- Daň z přidané hodnoty (Value Added Tax - VAT)
- Daň ve prospěch vzdělání (Education Tax)
- Daň z kapitálových zisků (Capital Gains Tax)
- Poplatky vyměřené firmám (Stamp duties involving a corporate entities)
- Daň z příjmu osob (Personal Income Tax)

Kromě těchto federálních daní existuje řada poplatků a daní vyměřovaných vládami jednotlivých států federace a místními (oblastními) vládami.

Základní sazba daně z příjmu společností činí 30 % z celkového zisku/příjmu, minimální daň je 0,5% z obratu. Snížená daň (20 %) platí pro:

- malé společnosti (se statutem tzv. SME - Small Scale and Medium Enterprises), jejichž roční obrat je nižší než 1 milion Naira,
- společnosti v preferovaných sektorech (výroba, zemědělská produkce, těžba pevných minerálů) a společnosti, jejichž veškerá produkce jde na export,
- po dobu prvních 5 let od registrace společnosti

Daňové prázdliny jsou přiznávány pouze společnostem, nikoliv soukromým osobám. Mohou je získat pouze následující podnikatelské subjekty:

- společnosti, působící v Zónách volného obchodu, resp. Volných exportních zónách (Export Processing Zones - EPZ),
-

- společnosti, investující ve stavebnictví, cukrovarnictví a výrobě zemědělských zařízení a vybavení,
- společnosti, působící v odvětví těžby pevných minerálů a výrobě cementu (tříleté prázdny),
- tzv. Pionýrské společnosti (Pioneer Companies) - rozhoduje Národní komise pro podporu investic (Nigerian Investment Promotion Commission - NIPC)

Daň z příjmu osob je progresivní má sazbu od 7 % (příjem menší než 300000 N) do 24 % (příjem nad 3,2 mil. Naira). Nový zákon o sociálním pojištění z roku 2014 stanoví, že zaměstnanci platí sociální pojištění ve výši 8 % platu, jejich zaměstnavatelé odvádějí 10 % platu zaměstnanců.

Sazba daně ze zisku z prodeje ropy (PPT) má sazbu 85 %, v prvních pěti letech je však snížena na 65,75 %. Ropné společnosti operující na základě kontraktu se sjednaným sdílením jsou zdaněny 50 %.

Sazba daně z přidané hodnoty je na federální úrovni 5 % (státy federace pak přidávají dalších 5 %). Tato daň se vztahuje na veškeré zboží s níže uvedenými výjimkami (každoročně se mění s přijímaným rozpočtem, aniž by bylo jasné, zda staré stále platí):

veškeré zboží na vývoz, veškeré farmaceutické výrobky, veškeré potravinářské zboží, knihy a vzdělávací materiál, veškeré výrobky pro děti, umělá hnojiva, produkty místní zemědělské a veterinární medicíny, hospodářská strojní zařízení a přepravní prostředky, dovezené nebo nakoupené vybavení továrních hal, strojní zařízení, zakoupené pro využití v zónách volného obchodu (EPZ - Export Processing Zones), traktory, pluhy a další zemědělské vybavení, nástroje a nářadí, zakoupené pro zemědělské účely, vozidla, využívaná k podnikatelským účelům a náhradní díly k těmto komerčním vozidlům, civilní letadla a náhradní díly, těžební zařízení a náhradní díly, montážní díly autobusů, lékařské služby, služby, placené místním bankovním společnostem, lidovým bankám a hypotečním institucím, hry a představení, uváděné vzdělávacími institucemi jako součást výuky, veškeré vývozní služby, náboženské služby.

Daň ve prospěch vzdělání má sazbu 2 % ze zdanitelných zisků společnosti.

Kapitálové zisky jsou zdaněny jednotnou sazbou 10 %.

Spoludržitelská daň činí 10%, ve stavebnictví 5 %. Vztahuje se např. na úroky a nájemné, odměny (royalties), odměny za zpracování stavebních projektů, konzultační a profesní služby, provize, technické služby a zprostředkovatelské služby.

Pro účely výběru daní je za tuzemce považován každý člověk, žijící v Nigérii déle než 183 dnů v roce. Občané cizích států – držitelé rezidentní karty jsou považováni za daňové tuzemce, i když v Nigérii žijí méně než 183 dnů v roce.

Podrobné informace viz:

- NIPC.gov
- KPMG
- Clayton McKervey
- FIRS.gov
- Tax rates
- PWC

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Bilance zahraničního obchodu Nigérie je dlouhodobě aktivní.

	2015	2016	2017	2018	2019
vývoz zboží f.o.b.	45,8	34,7	44,0	63,0	60,8
dovoz zboží f.o.b.	-52,3	-35,2	-33,0	-40,8	-49,4
bilance obchod	-6,4	-536	10,9	22,6	11,4

Údaje jsou v mld. USD. Zdroj: EIU, CIA

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Nejvýznamnější obchodní partneři Nigérie v roce 2019:

- Dovoz: Čína (18,7%), USA (12%), Spojené království (10%), Rusko (7,5%) a Švýcarsko (5,7%).
- Vývoz: USA (18%), Spojené království (14,9%), Čína (9,3%), Švýcarsko (6,9%) a Rusko (4,1%).

2.3 Komoditní struktura

Největšími **dovozními položkami** jsou zařízení na těžbu ropy, dopravní prostředky, stavební stroje, ropné produkty, obráběcí stroje a strojní zařízení, chemikálie, cement, spotřební zboží, potraviny (zejména rýže) a živá zvířata.

V Nigérijském **exportu** zcela jednoznačně převažuje ropa a ropné produkty. Ty tvoří celých zhruba 95 % celkového nigerijského exportu. Z ostatních komodit pak stojí za zmínku již jen kakaové boby, sezam, kůže, surová přírodní guma, okrajově pak koření, perly, drahé kameny a tropická dřeva.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V Nigérii existuje v současnosti 15 zón volného obchodu (nejvýznamnější jsou uvedeny v tabulce). Dalších 10 je v různém stadiu budování.

název zóny	lokality	stav	specializace
Calabar Free Trade Zone	Calabar, Cross River State	dokončeno, přes 80 % obsazeno	všeobecná
Onne Oil&Gas Trade Zone	Onne, Rivers State	dokončeno, přes 80 % obsazeno	ropný a plynárenský sektor
Kano Free Trade Zone	Kano, Kano State	ve výstavbě	neropný export
Maigatari Free Trade Zone	Maigatari, Jigawa State	ve výstavbě	neropný export
Banki Free Trade Zone	Banki, Borno State	ve výstavbě	neropný export
Lekki Free Trade Zone	Lekki, Lagos State	ve výstavbě	neropný export
Tinapa Free Trade Zone	Cross River State	dokončeno	neropný export
Olokola Free Trade Zone	Ondo State	ve výstavbě	neropný export

U Calabaru, nedaleko existující volné zóny, byla v dubnu 2007 otevřena zcela nová velkorysá a moderní podnikatelská

zóna. Ta se má stát východiskem pro expanzi zahraničních firem na nigerijský trh. Blízko je přístav i letiště, federální vláda se navíc zavázala vybudovat zde letiště nové. Zónou volného obchodu by měla být i nově budovaná supemoderní čtvrť u Abuji (Centenary City).

Detailní informace o zónách volného obchodu.

Pobídky k investování ve volných zónách:

- odpuštění platby všech federálních, státních i místních daní, poplatků a cel;
- repatriace kapitálu kdykoliv;
- žádné dovozní či vývozní licence;
- zdarma pronájem pozemku během výstavby závodu;
- servisní služby jsou k dispozici přímo v zóně;
- neomezený převod zisku a dividend vytvořených v zóně;
- 100 % podíl cizího kapitálu
- až 25 % produkce může být prodáno na místním trhu.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Největší podíl zahraničních investic stále ještě směřuje do ropného sektoru. Vláda se snaží významnější část investic vhodnou motivací investorů posunout směrem k plynárenskému odvětví, zemědělství a výrobě potravin, montáži dopravních prostředků a k urychlenému budování energetických kapacit.

Největší ostatní investice v posledních letech směřovaly zejména do sektoru stavebnictví, výroby cementu, chemie/petrochemie, výroby potravin a nápojů, tabákového průmyslu, zemědělství a služeb (zejména telekomunikací a bankovníctví). Vláda se snaží přitáhnout pozornost investorů i do sektoru těžby pevných minerálů (zejména uhlí). Privátní investory rovněž láká do sektoru výstavby infrastruktury (PPP nebo B-O-T kontrakty).

Přímé zahraniční investice do Nigérie (v mld. USD)

Podle Světové investiční zprávy UNCTAD 2019 je Nigérie třetí hostitelskou ekonomikou pro přímé zahraniční investice v Africe, za Egyptem a Etiopií. Země patří mezi nejslibnější póly růstu v Africe a přitahuje mnoho investorů v odvětví uhlovodíků, energie, budov atd. V roce 2019 Nigérie byla příjemcem přímých zahraničních investic v hodnotě cca 20 miliard USD.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Nigérie se svým obrovským a stále ještě nenasyceným trhem, velkým přírodním bohatstvím přináší investorům obrovské příležitosti. Potenciál však není zdaleka využíván. Vláda udělala málo pro odstranění překážek, které investory odrazují. Snaží se sice zahraniční investory do země lákat, tradiční protekcionismu však vede k nepředvídatelnosti obchodních a investičních politik. Jeden rok vláda obchod liberalizuje, aby ho druhý rok na nátlak místních lobby zase omezila.

Vlastnická práva jsou v Nigérii chráněna zákonem. Zákon Companies and Allied Matters Decree z roku 1990 zakazuje vyvlastnění nebo znárodnění zahraničních podílů s výjimkou případů státního zájmu (od 70.let minulého století se to nestalo), podporuje konkurenci a chrání soukromé vlastnictví. Nigerijské zákony platí stejně pro domácí i pro zahraniční investory. Podnikání se řídí zejména následujícími předpisy: Nigerian Investment Promotion Commission (NIPC) Decree z

roku 1995, Companies and Allied Matters Decree z roku 1990, Nigerian Content Act (povinná účast nigerijského subjektu při nákupu materiálu a služeb v ropném průmyslu) z roku 2010, Nigerian Minerals and Mining Act z roku 2007, Nigeria Extractive Industries Transparency Initiative (NEITI) Act z roku 2007, Central Bank of Nigeria Act z roku 2007, Electric Power Sector Reform Act z roku 2005, Money Laundering Act (2003), Investment and Securities Act (2007), Foreign Exchange Act (1995), Banking and Other Financial Institutions Act (1991) a National Office of Technology Acquisition and Promotion Act (1979).

Podnikatelské klima země je považováno za obtížné; Nigérie je klasifikována z tohoto hlediska na 145. místě z celkového počtu 189 hodnocených zemí (viz „Doing business 2018“). Dle posledního hodnocení ekonomické svobody provedeného organizací „Heritage Foundation“ je Nigérie řazena do skupiny „mostly unfree“ zemí, ze 179 hodnocených zemí se umístila na 120. místě. Praktickými překážkami jsou chronický nedostatek elektřiny, špatný stav nigerijské dopravní infrastruktury, vysoké výrobní náklady, velmi pomalý a komplikovaný soudní systém, nevynutitelnost smluvních závazků, rigidní pracovní trh, pomalu fungující státní správa, korupce, bezpečnostní problémy, kriminalita, restriktivní a nekonzistentní dovozní opatření, pašování levného azijského zboží a někdy i zasahování úřadů do cenotvorby (mléko, mouka, cukr, PHM, sůl..).

Nigerian Investment Promotion Commission (NIPC) Decree z roku 1995 a Companies and Allied Matters Decree z roku 1990, definují podmínky podnikání, včetně pobídek.

V roce 1995 Národní komise pro podporu investic (Nigerian Investment Promotion Commission – NIPC) vydala “Výnos o změně zákona o podnikání a jeho podpoře” (Enterprises Promotion Act). Tento důležitý dekret liberalizoval režim zahraničních investic a povolil stoprocentní vlastnictví firm zahraničními subjekty (mimo ropný sektor – ten zůstává stále regulován povinnou existencí smluv o společném podnikání s federální nigerijskou vládou nebo smlouvami o podílnictví při výrobě s touto vládou).

Zahraniční společnost může nakupovat podíly v jakékoliv nigerijské firmě vyjma těch, jež jsou uvedeny na “negativním seznamu” (výroba střelných zbraní, munice, vojenského a paravojenského vybavení a výstroje). Zahraniční investor s firmou registrovanou v Nigérii má stejná práva a povinnosti jako nigerijský subjekt, stejný přístup k finančním a úvěrovým službám.

Vláda se pomocí daňových a celních výhod a investičních pobídek (viz příslušné kapitoly) snaží do země přilákat zahraniční investory, podporuje v současné době o investice zejména do rekonstrukce a výstavby infrastruktury, energetiky, průzkumu a těžby ložisek minerálů, zemědělství a potravinářského průmyslu.

Podnikla řadu kroků, včetně daňových úlev pro tzv. pionýrské průmyslové společnosti (důležité pro ekonomický rozvoj a zaměstnanost). Takovéto společnosti mohou dostat 100% daňové prázdny po dobu 5 – 7 let. Různé daňové úlevy mohou vyjednat společnosti používající nigerijské suroviny nebo důležité pro zaměstnanost v zemi. V některých průmyslových odvětvích (plynárenský sektor, zemědělství, těžba surovin (mimo ropu) a pro exportní společnosti existují speciální pobídky a daňové úlevy na dovozy výrobních prostředků. V každém návrhu rozpočtu definuje vláda odvětví, které hodlá podpořit daňovými a celními úlevami (v roce 2013 to byla výroba cukru, těžba surovin (mimo uhlovodíků) a montáž dopravních prostředků, v roce 2014 montáž automobilů). Vláda podporuje vznik zón volného obchodu (viz výše).

Aby podnítila příliv zahraničního kapitálu, vláda zrušila všechna omezení na převod vloženého kapitálu, zisku a dividendy (po zaplacení příslušných daní). Rovněž je povolen převod finančních prostředků získaný prodejem nakoupeného majetku. Soukromé firmy a společnosti s podílem zahraničního kapitálu mohou vlastnit účty v cizích měnách a majitelé účtů s nimi mohou nakládat bez omezení. Investoři mohou založenou firmu prodat, převést, mohou repatriovat movitý majetek. Neexistují geografická omezení, Nigerian Content Act (povinný nákup určitého procenta místního zboží a služeb

---

pro ropný průmysl) ale naopak nepřímo vede k povinnému transferu technologií.

---

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Delegation of the European Union to Nigeria and ECOWAS

Postal address:

Europe House, 21st Crescent, Off Constitution Avenue, Central Business District.
P. O. Box 280 Garki, Abuja, NIGERIA

Telefon:

- +234 (0) 9 461 7800
- +234 815 969 0565
- +234 815 969 0961
- +234 810 248 2246

Email: delegation-nigeria@eeas.europa.eu

vedoucí delegace: Ketil Karlsen

úřední hodiny: po - čt: 8h30 - 17h45

pá: 8h30 - 13h00

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Země EU v roce 2018 dovezly z Nigérie zboží za 22,5 milionu EUR, zboží vyvezly za 11,9 milionu EUR.
Země EU v roce 2019 dovezly zboží z Nigérie za 21,3 milionu EUR, zboží vyvezly za 11,7 milionu EUR.

Další informace:

- trade.ec.europa.eu
- madb.europa.eu
- eeas.europa.eu

EU obchodní výměna s Nigérií (v mil. EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019
dovoz	18,5	10,9	15,1	22,5	21,3
vývoz	10,7	8,9	10,1	11,9	11,7
obrat	29,3	19,9	25,2	34,3	33,0
saldo	-7,8	-1,9	-5,0	-10,6	-9,6

Zdroj: EUROSTAT

Economic Partnership Agreements (EPAs):

Obchodní režim mezi EU a zeměmi ACP poskytuje těmto zemím unilaterální preference, tj. země mají lepší, zvýhodněné podmínky. Tento režim není formálně v souladu s celosvětově uznávanými pravidly „World Trade Organisation“ (WTO) a při podpisu dohody z Cotonou musely proto ostatní země WTO, kterých se Dohoda netýká, oficiálně signatářům Dohody podmínky WTO prominout. „Prominutí“ podmínek bylo časově omezené a jeho platnost skončila 31. 12. 2007.

Již v roce 2005 byla zahájena jednání o Dohodách o hospodářském partnerství – tzv. „Economic Partnership Agreements“ (EPAs) mezi EU a zeměmi ACP. Tyto EPAs vytvoří nový obchodní režim, který bude (mimo jiné) v souladu s čl. XXIV GATT (General Agreement on Tariffs and Trade), jinými slovy – země ACP budou muset (postupně a ne všechno) liberalizovat svůj obchod ve vztahu k EU. EU preferuje jednání se zeměmi ACP na regionální bázi a EPAs tak mají sloužit také jako nástroj regionální integrace, především však jako nástroj udržitelného rozvoje.

V rámci ACP jsou EPAs projednávány se 6 regionálními uskupeními. Jedním z nich je ECOWAS. Z pohledu výměny zboží se zeměmi ACP je západní Afrika (ECOWAS) největším obchodním partnerem EU (tvoří 40 % veškerého ACP obchodu) – a obráceně – EU je největším západoafrickým obchodním partnerem (30 %) – přičemž Nigérie si udržuje v regionu západní Afriky výjimečný vliv, a to jak politický, tak hospodářský.

Přesto, že ECOWAS v obecné rovině s uzavřením EPAs souhlasil, plán uzavřít jednání se západní Afrikou k termínu 1. 1. 2008 se ukázal jako nereálný. Jednání nicméně pokročila, koncem roku 2013 země ECOWASu se dohodly na jednotném celním sazebníku (vstoupil v platnost od 1. ledna 2015). 6. 2. 2014 byla dokončena jednání o textu dohody EPA, výsledky byly předloženy 14. 3. 2014 Radě ministrů v Yamoussoukro. Ta dohodu schválila, na Summitu hlav států a vlád ECOWASu, který se konal 28. a 29. 3. 2014, však Nigérie (zejména díky tlaku místních podnikatelských lobby) neočekávaně přišla s novými požadavky. Navržená liberalizace by podle ní snížila šance západní Afriky na industrializaci, došlo by ke snížení příjmů z cel. Vnesla požadavek na kompenzaci cel a na zvýšení finanční pomoci v rámci 11. EDF. Ostatní země ECOWASu nigerijské požadavky odmítly, Nigérie však dosud EPA nepodepsala. Vzhledem k razantnímu odmítavému postoji Nigérie tuto dohodu s EU podepsat, zahájila Delegation EU v Nigérii a pro ECOWAS v roce 2016 lobbistickou činnost

a projednává výhody uzavření předmětné dohody na úrovni jednotlivých států s jednotlivými guvernéry a jejich obchodními komorami. 6. března 2017 proběhlo velmi úspěšné jednání a workshop v Port Harcourtu (Rivers state), podobná akce proběhla 8. května 2017 v Kaduně, kde zástupci EU DEL jednali spolu s komisí ECOWAS s Kadunskou komorou pro obchod, průmysl, doly a zemědělství a Kadunskou investiční agenturou. Další jednání proběhlo na podzim v státě Enugua na úrovni summitu EU – AU v Abidjanu, bohužel dosud stále bezvýsledně. Bohužel ani v roce 2019 nedošlo k žádnému pokroku v procesu uzavření této dohody.

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

EU patří k největším donorům v Nigérii. Z prostředků 10. EDF Nigérie čerpala sumu 677 milionů EUR v obálce A a 12 mil. EUR v obálce B na programy zaměřené na mír a bezpečnost v oblasti delty Nigeru, dobrou správu věcí veřejných a lidská práva a obchod a regionální spolupráci. V rámci 11. EDF by pak Nigérie měla v letech 2014 – 2020 čerpat 512 mil. Euro. Prioritními sektory budou zdravotnictví, potravinová soběstačnost, energetika a dobrá správa věcí veřejných. Další prostředky bude moci čerpat z regionálních programů v rámci ECOWAS.

Detailní informace:

- Development Cooperation
- Case Studies
- Grants
- National Indicative Programme 2014 - 2020

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

ČR je vnímána jako tradiční partner i spřátelená země, která nevyužívá možností. V rámci subsaharské Afriky zůstává dlouhodobě Nigérie po Jihoafrické republice druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR (2. nejvyšší vývoz). Od propadu roku 2009, kdy v důsledku celosvětové ekonomické krize Nigérie omezila dovozy, náš vývoz do této země roste a pohybuje se na hranici 70 - 80 mil. USD.

Nigérie je díky svému ropnému (a do budoucna plynovému) potenciálu navzdory ekonomickým problémům bonitní zemí a má jasně definované potřeby pro nadcházející období. Tyto potřeby se se v řadě oblastí shodují s tradičními odvětvími českého průmyslu. Hlavní překážky ještě širší vzájemné ekonomické a obchodní spolupráce vidíme v nezájmu českých soukromých podniků o tuto zemi, neznalosti teritoria a způsobů podnikání v něm, strachu a neochotě se dlouhodobě angažovat v neznámém (a pro mnohé rizikovém) teritoriu. Větší dodávky a vládní zakázky lze v Nigérii nelze prosadit bez dlouhodobé přítomnosti českých firem v místě. Pozice českých výrobců a vývozců ucházejících se o nigerijský trh je navíc ovlivněna obtížnou profinancovatelností větších kontraktů přesto, že EGAP přeřadil Nigérii z hlediska pojistitelnosti úvěrů z kategorie „7“ (nepojistitelné) do kategorie „5“.

Čeští výrobci narazí na velmi silnou a velmi rychle rostoucí konkurenci nejen nigerijských, ale i britských, amerických, francouzských, německých, indických, čínských, nově i tureckých nebo jihoafrických společností, kterých na místním trhu působí tisíce.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	65653	35310	50991	57326	105226
Dovoz	2008	5273	10105	8626	101481
Obrat	63645	30038	61096	65952	206706
Saldo	67661	40583	40886	48700	3745

Údaje jsou v tis. USD

Zdroj: ČSÚ

Česko-nigerijská obchodní výměna a české vývozy mají dlouhodobě vzestupnou tendenci. V roce 2019 jsme nicméně zaznamenali rekordní nárůst českých vývozů i celkového obratu: v roce 2019 vzrostl obrat vzájemného obchodu oproti 2018 z 1 444 745 000 Kč na 4 771 827 000, tj. více než trojnásobně, zatímco české vývozy do Nigérie se z cca 1 miliardy 445 milionů Kč vyšplhaly v roce 2019 na cca 2,419 miliardy Kč (2 418 896 000 Kč.) Nárůst obratu v minulém roce vysvětluje i bezprecedentní nárůst dovozu nigerijské ropy, díky němuž dovozy vzrostly dokonce více než na dvanáctinásobek. Podle dosavadních údajů MPaO nakonec i při tomto vývoji zůstala obchodní bilance s Nigérií pro nás pozitivní.

V oblasti B2B pokračovaly tradiční dodávky v sektorech textilu, zemědělství (krmiva, zemědělské stroje), spotřebního zboží (čepelky, validátory, telekomunikace, elektrokabely, tiskařské stroje, dřevěný nábytek, zdravotní keramika atd.), a rozvíjejí se již navázané, ale i nové obchody v oblasti potravinářství (konzervované potraviny, nově také alkoholické nápoje, pekařské pece a polotovary), sklářství (umělecká svítidla), drobné zboží (elektrické baterie), zdravotnictví (nemocniční lůžka). V tomto směru dobře funguje spolupráce ZÚ se zástupcem CzechTrade v Lagosu.

Český vývoz do Nigérie je poměrně diversifikovaný a ZÚ Abuja se ve spolupráci s CzechTradem snaží tuto diversifikaci dále rozšiřovat. Z ČR se do Nigérie vyváží cca 660 kategorií výrobků, tj. vlastních konkrétních druhů výrobků je více. 70 kategorií výrobků se vyveze za více než 1 milion CZK a u 16 kategorií výrobků za více než 10 milionů CZK.

Významný je rovněž vývoz služeb v podobě výcviku pilotů nigerijského letectva a oprav komerčních letadel Embraer aj. v ČR.

V rámci dělby práce mezi ZÚ Abuja a CzechTradem v Lagosu se ZÚ v uplynulém roce věnoval nadále především sektorům vyžadujícím přímou podporu a lobbying státu, jako jsou zbrojní dodávky, dodávky pro státní ropnou společnost NNPC nebo dodávky do zemědělství. CzechTrade v Lagosu se soustřeďuje zejména na B2B a na velké privátní nigerijské i mezinárodní firmy, většinou se sídlem v Lagosu.

Přes svoji vyhlášenou náročnost nigerijský trh svým rozsahem představuje atraktivní odbytiště spotřebních výrobků a potravin masové spotřeby. Vůbec nejúspěšnějším českým produktem v Nigérii jsou žiletky firmy Czech Blades, kterých se do Nigérie ročně vyveze v průměru za 150 milionů CZK (8-10% podílu na celkovém českém vývozu do země). Podobným výrobkem jsou pokrývky hlavy firmy TONAK (Fezko Strakonice), který se do země vyváží za cca 35 milionů CZK ročně.

V září 2018 se CzechTradu Lagos podařilo prosadit do sítě Spar masné výrobky firmy Hamé a.s., jejichž vývoz pokračoval i v 2019. Vzhledem k existenci relativně početné a bohaté elity se na druhém pólu spotřebního spektra v Nigérii dobře uplatňují i luxusní značky. K nim se zde nadějně přičinila i domácí sklářská firma Lasvit, která by měla dostat zakázku na dodávky svých výrobků do dvou hotelů Marriot v Lagosu v odhadované ceně 1 milion USD.

Prosadit se podařilo i firmě Linet a.s., která zahájí svoji prodejní činnost přes místního distributora Sudabelt. První projekt v LagoonHospital v Abuji je hodnocen na 65.000,- USD.

Dále se ZÚ soustřeďuje na stanovené prioritní oblasti energetiky, kde se s podporou ZÚ podařilo dostat firmy skupiny VAE mezi partnery státní společnosti Nigerian National Petroleum Corporation (NNPC). Na základě úspěšných zkušebních dodávek zařízení pro obsluhu a měření ropných úložišť v hodnotě cca 8 milionů CZK, je blízko podpisu kontrakt na dodání zařízení k transportu a ukládání ropy mezi NNPC a VAE Controls v hodnotě 110 milionů CZK. Armatury Group, a.s. se přes distributora zapojila v roce 2019 do dvou výběrových řízení pro firmy Shell a NNPC v hodnotě cca 3 miliony USD. Tradičně nezanedbatelnou součástí českých vývozů do země jsou i zbrojní dodávky munice a v roce 2019 pokračovala další obchodní jednání firem Excalibur International, STV a Defcon s nigerijskou armádou a velitelstvím vzdušných sil, mj. i o postupném repasování a následné obměně stárnoucích letadel L-39. Zásadním milníkem spolupráce obou zemí ve zbrojně-bezpečnostní oblasti byl podpis dohody o vypořádání vzájemných nároků vzešlých z nerealizované dodávky letadel L-39 na počátku devadesátých let (Omnipol).

Z objemového hlediska sice nejde o velká čísla (kolem 10 - 12 milionů CZK/ročně), ale svůj význam má i pokračující vývoz afrických brokátů textilkou VEBA, které přispívají k udržování pozitivního obrazu ČR v Nigérii mj. i prostřednictvím darů ZÚ významným partnerům na vládní i nevládní úrovni. I z těchto důvodů ZÚ VEBU aktivně podporuje.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Vývoz:

- zařízení pro automatické zpracování dat ve formě systémů, procesorové jednotky
- čepelky do holících strojků, holící strojky
- ocelové trouby, stavební ocel
- polymery ethylenu
- části do telefonů
- zbraně, střelivo, průmyslové výbušniny
- tiskařské stroje
- nákladní vozidla
- lopatové nakládače
- povlečené elektrody

K dalším úspěšným produktům patří textilie, užitková keramika, etikety, surový papír, pokrývky hlavy, kartóny, slad, kaolin. ČR do Nigérie doposud nevyváží větší investiční celky.

Dovoz:

- zázvor, sezamová semínka
- součásti a příslušenství pro zařízení pro automatizované zpracování dat (reexport)
- dřevěné uhlí
- šrot z platiny, stříbra aj. drahých kovů
- technický kaučuk
- mořské ryby
- bavlna
- přísady do léčiva rostliny pro kosmetický průmysl, kešu ořechy a minerální oleje.

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

ZÚ nezaznamenal spolupráci v této oblasti.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

V roce 2012-2015 se v Nigérii registrovalo několik českých malých či středních firem. Patří mezi ně i tradiční český výrobce brokátů Veba Broumov, která v Lagosu otevřela svoji prodejnu. České firmy prozatím neuzavřely žádný joint-venture s nigerijskou firmou. Mezi úspěšné dlouholeté vývozce, které realizují své obchody i nadále, patří např.:

- **Škoda Auto, a.s.** - od roku 2002 získala prodejní práva na škodovky společnost Stallion Group, prodávající v Nigérii také vozidla Volkswagen, Audi, Hyundai, Honda, Mahindra a Porsche.
- **Tonak Nový Jičín** - vývoz čepic, baretů, fezů a klobouků. Výhradním zástupcem a distributorem pro Nigérii je pan Alhaji Osman Atunshé.
- **Aero a.s., Vodochody** - vyvezlo v roce 1992 do Nigérie 23 vojenských letounů L-39 ZA.

Revitalizovaná česká letadla L-39 slouží na letecké základně ve městě Kano.

- **Czech Blade, Jevíčko** - vývoz žiletek (firma koupena Procter and Gamble, spoluprací s nigerijským NAFDACem se účinně daří se čelit čínským padělkům). Nigérie je pro Czech Blades velmi významným odbytištěm.

- **Explosia a.s. a Austin Detonator s.r.o.** vyváží české průmyslové trhaviny (dovozce je firma Dynocraft).

V roce 2016 dosáhl český vývoz do Nigérie 1 039 035 milionů Kč, a poklesl tak na 60% své hodnoty v roce 2015 (1 780 000 milionů Kč). Vzhledem k tomu, že hodnota nigerijské nairy poklesla za stejné období na pouhých 40% své hodnoty, lze vývoj českého exportu do Nigérie pokládat za relativní úspěch. Nigérie zůstává druhým největším obchodním partnerem ČR v subsaharské Africe – za první Jihoafrickou republikou a před Ugandou a Mali. Mezi hlavní české vývozní komodity patřily stroje, textilie, břitvy a holící čepelky, kancelářský nábytek, chemikálie, trubky a potrubí, regulační a řídicí stroje, speciál.

Do ČR bylo dovezeno zboží v hodnotě 129 mil Kč. Jedná se o skokový růst ve srovnání s rokem 2015 (56 mil Kč), který je daný zlevněním nigerijského vývozu a nízkým výpočtním základem. Dovážely se kaučuk, dřevěné uhlí, šrot z platiny a stříbra a rostliny pro kosmetický průmysl.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Smlouvy jsou uvedeny v časové posloupnosti uzavírání:

- Dohoda o vědecké a technické spolupráci mezi Československou socialistickou republikou a Federací Nigérie ze dne 8. 9. 1964 (nepublikována ve sbírce zákonů)
- Kulturní dohoda mezi vládou ČSSR a federální vojenskou vládou Nigerijské federativní republiky ze dne 1.9.1978 (č. 142/1978 Sb)
- Dohoda o ekonomické, vědecké a technické spolupráci mezi vládou Československé socialistické republiky a Federální vojenskou vládou Nigerijské federativní republiky ze dne 7.3.1979 (č. 107/1980Sb).
- Úvěrová dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a federální vojenskou vládou Nigerijské federativní republiky, Praha, 11. 6. 1979 (108/1980 Sb.)
- Protokol o změně úvěrové dohody mezi vládou Československé socialistické republiky a federální vojenskou vládou Nigerijské federativní republiky, Lagos, 8. 3. 1983
- Smlouva mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Nigerijské federativní republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a zisku z majetku, Lagos, 31. srpna 1989 (339/1991 Sb., 371/1989 Sb.)

ČR od svého vzniku nesjednala s Nigérií žádnou bilaterální ekonomickou dohodu. V jednání jsou:

- dohoda o podpoře a ochraně investic
- meziresortní dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a nigerijským Federálním ministerstvem obchodu a průmyslu

Od vstupu ČR do EU jsou vztahy upravovány společnou politikou EU - obchodní dohoda mezi ČSSR a Nigérií, podepsaná dne 13. srpna 1987 byla zrušena po vstupu ČR do EU.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Česká republika již řadu let realizuje v Nigérii „malé lokální projekty“ z disponentury MZV ČR. V roce 2009 realizovala projekt „Výstavba dvou vrtaných studní ve vybraných oblastech nigerijského státu Rivers – gesto dobré vůle České republiky v případě zastřeleného konzula Michaela Wayi MUDr. J. Pasovským“. Studny byly vyvrtány a zprovozněny (včetně zásobních tanků, čerpadel, generátorů a vodovodních rozvodů na území etnické skupiny Ogoni v Bera (okres Gokana) a ve vesnici Lorre (okres Khana). V roce 2010 darovala ČR třem zemědělským asociacím ve státě Nassarawa celkem 6 sad minitraktorů s příslušenstvím. V roce 2011 byl realizován projekt „Vybavení šicí a pekařské výukové dílny pro sociálně znevýhodněné mladistvé, Gwagwalada“, v roce 2012 jsme na tento projekt navázali dodávkou látek firmy VEBA

(dar firmy VEBA Broumov) šicí dílně v Gwagwaladě. Katedra architektury Rivers State Univerzity byla v rámci MLP v roce 2012 vybavena speciální počítačovou technikou. Podobný projekt byl realizován v roce 2013 v Anambra University. V roce 2014 byla zakoupena rehabilitační technika pro handicapované ve městě Onitcha. V roce 2012 poskytla Česká republika humanitární pomoc ve výši 2 mil Kč obětem povodní.

V roce 2017 byl realizován protimigrační MLP ve státě Edo, který spočíval ve výstavbě malé řekomyší farmy pro IDP tábor.

V roce 2019 byl realizován protimigrační MLP v Abuji a Plateau state, díky kterému byly vybudovány dvě studny pro venkovskou komunitu, toaletní zařízení v IDP táborech na okraji Abuji a zajištěny vzdělávací programy pro nezaměstnanou mládež.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. **Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty**

5.2. **Kalendář akcí**

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Nigerijský trh je obrovský, v zemi dnes žije cca 185 mil. obyvatel. Je sice pravdou, že polovina obyvatel zejména na venkově žije v extrémní chudobě, na druhé straně střední třída (a její kupní síla) neustále roste. Dalším významným trendem je rychlá urbanizace obyvatelstva (tj. rostoucí počet konzumentů hotových výrobků). Úzká, ale vzhledem k počtu obyvatelstva relativně početná je skupina velmi bohatých lidí.

V Nigérii existuje velká poptávka po luxusním značkovém zboží, naopak obrovský trh najdou jednoduché a levné výrobky každodenní spotřeby (schopné cenově konkurovat čínským dovozům) a zboží rychlého oběhu. Vzhledem k potřebám nigerijské ekonomiky a s uvážením potenciálu českých firem se aktuálně jako velmi perspektivní jeví možnost uplatnění v energetickém sektoru, zejména oblasti malých vodních elektráren, větrných a slunečních elektráren, které je možné zapojit off-grid a měřicí techniky (elektroměry). Nigérie investuje do rozvoje infrastruktury, usiluje o revitalizaci železniční i silniční sítě a reaktivaci důlních kapacit (těžební zařízení, stavební stroje, vybavení letišť, obytných budov, nemocnic).

Jednou z nigerijských priorit je zemědělství, perspektivu má dovoz zemědělské techniky, zavlažovacích systémů, pesticidů a některých hnojiv. Další perspektivní sektory jsou bezpečnost (včetně tréninku), malá letadla, úpravy vody. Zájem je o kooperaci při výstavbě prefabrikovaných obytných domů. Odbyt v mimořádných objemech by mohly najít i potravinářské výrobky a zařízení na jejich zpracování (vybavení pekáren, mlýnů, linky na zpracování ovoce a zeleniny, výrobu nápojů, minipivovary, technologie na zpracování ryb, mrazící provozy apod.). Další perspektivní položky pro český export: automobily (i ojeté), léky a zdravotnické přístroje, veterinární léčiva, výrobky sklářského průmyslu.

Rozpočet Nigérie na rok 2015 dal značné prostředky silovým resortům (policii, armádě...) na nákup vybavení a trénink kádrů.

České firmy by se mohly ještě více uplatnit jako subdodavatelé firem angažujících se v ropném či stavebním sektoru, v tomto případě by se však měly angažovat směrem k těmto západním společnostem v zemích, kde tyto sídlí. České firmy se budou setkávat se stále silící konkurencí dovozců (ale již i výrobců) z asijských zemí, zejména ČLR a Indie.

Sektor služeb se rychle rozvíjí (včetně IT služeb). Centrální banka vyhlásila jako svoji prioritu cash-less policy. Poptávka bude na dodávky bankomatů, ale i softwaru na zabezpečení internetových plateb (zejména jejich bezpečnosti). Další velké příležitosti nabízí sektor telekomunikací.

Perspektivní oblasti pro investice:

- využití nových ložisek surovin
- výroba stavebních materiálů
- výroba hnojiv a pesticidů
- zpracování ropy
-

-
- energetika (včetně netradičních zdrojů energie)
  - zpracování zemědělských produktů
  - zemědělství (včetně pěstování technických plodin)
  - výroba mouky a těstovin
  - výroba nápojů (včetně minipivovarů)
  - zásobování vodou
  - služby (stavební, IT, telekomunikace, bankovníctví)
  - hotelový průmysl
  - nemovitosti

5.2 Kalendář akcí

Přehled významných veletrhů pořádaných v roce 2020 najdete na stránce www.tradefairedates.com

Vedle mezinárodních všeobecných veletrhů jsou organizovány rovněž specializované výstavy a veletrhy, které mají dobrou úroveň (Nigeria Oil and Gas Technology Fair; Lagos Motor Fair; Lagos Computer Technology Fair; Lagos Fashion Fair, Expobuild, Power Nigeria, West Africa Health Fair v Lagosu; Lagos Tandy Wine Festival; Lagos Processing, Packaging and Labeling Industries Trade Fair; Abuja International Motor Fair; Abuja Construction Industry Exhibition, Abuja Herbfest, Kaduna Air Show.). Bližší informace viz: Naccima - místní veletrhy, www.naccima.com; www.abuccima.com; www.lagoschamber.com,

10times.com, veletrhy v Nigérii, Events Eye.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Je třeba zdůraznit, že Nigérie dnes dává přednost investicím do výroby před pouhými dovozy, které se snaží (alespoň v některých odvětvích) omezovat. Základní podmínkou úspěchu na trhu je cena výrobku a dlouhodobá aktivní exportní strategie zaměřená na tuto zemi a trvalá přítomnost v zemi. Na opravdu dobrý kontrakt nelze čekat v ČR. Spolupráce s místním zástupcem nebo v Nigérii registrovanou firmou (dovozcem) je velkou výhodou, ale i tyto osoby je třeba vyhledávat aktivně, nejlépe osobně přímo na místě. Velmi častým požadavkem (zejména u strojů) je možnost vidět vzorek v chodu v Nigérii – konkurenční výhodu mají v tomto případě firmy, které mají v zemi zastoupení a mohou zařízení ihned nabídnout.

V rámci subsaharské Afriky zůstává dlouhodobě Nigérie po Jihoafrické republice druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR (2. nejvyšší vývoz). Od propadu roku 2009, kdy v důsledku celosvětové ekonomické krize Nigérie omezila dovozy, náš vývoz do této země roste a pohybuje se na hranici 70 – 80 mil. USD.

Nigérie je díky svému ropnému (a do budoucna plynovému) potenciálu navzdory ekonomickým problémům bonitní zemí a má jasně definované potřeby pro nadcházející období. Tyto potřeby se v řadě oblastí shodují s tradičními odvětvími českého průmyslu. Hlavní překážky ještě širší vzájemné ekonomické a obchodní spolupráce proto vidíme v nezájmu českých soukromých podniků o tuto zemi, neznalosti teritoria a způsobů podnikání v něm, strachu a neochotě se dlouhodobě angažovat v neznámém (a pro mnohé rizikovém) teritoriu. Větší dodávky a vládní zakázky v Nigérii nelze prosadit bez dlouhodobé přítomnosti českých firem v místě. Pozice českých výrobců a vývozců ucházejících se o nigerijský trh je navíc ovlivněna obtížnou profinancovatelností větších kontraktů přesto, že EGAP přeřadil Nigérii z hlediska pojistitelnosti úvěrů z kategorie „7“ (nepojistitelné) do kategorie „5“.

Čeští výrobci narazí na velmi silnou a velmi rychle rostoucí konkurenci nejen nigerijských, ale i britských, amerických, francouzských, německých, indických, čínských, nově i tureckých nebo jihoafrických společností, kterých na místním trhu působí tisíce.

Vzhledem ke složitosti místního obchodního prostředí je nanejvýš důležité vyjednat detailně všechny aspekty obchodní smlouvy (nejlépe s pomocí místního právního zástupce). Před uzavřením smlouvy je třeba partnera pečlivě prověřit specializovanou firmou (due dilligence).

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Nejobvyklejším distribuce zboží je výrobce – dovozce – velkoobchod – maloobchod – zákazník. Hlavní distribuční kanály probíhají přes přístav v Evropě do přístavu v Lagosu a odtud se rozváží po celé zemi. Letecká doprava směřuje na letiště v Abuji, Port Harcourt či Kano. Velká část zboží se do Nigérie dostává přes přístav v Cotonou (Benin), příp. Lomé (Togo) či Tema (Ghana). Zboží denní potřeby je v Nigérii většinou prodáváno v malých pouličních obchodech, kterých je velké množství. Větší obchody a supermarketky (často zahraniční řetězce) existují pouze ve velkých městech.

Zahraniční firma, která chce působit v Nigérii přímo, se zde musí zapsat do obchodního rejstříku. Nejlepší strategií vstupu na místní trh je tedy pomocí místního již zavedeného registrovaného agenta/distributora, který působí buď na bázi provizních smluv „ad hoc“ nebo na dlouhodobém smluvním základě. Vzhledem k rozmanitosti Nigérie je v některých případech žádoucí získat v každém regionu jiného zástupce (Kaduna, Kano pro sever, Abuja pro střed, Lagos pro jihovýchod, Port Harcourt pro jihovýchod). Bonitní a spolehlivý dovozce/distributor je klíčovou osobností - je třeba s ním udržovat co možná nejčastěji osobní

a přímé vztahy. Zboží, které potřebuje servis, je vhodnější prodávat prostřednictvím autorizovaného dealera. Čeští podnikatelé prozatím nevyužívají franšizy nebo podnikání v zemi jako joint-venture s místním partnerem.

Vzhledem k velmi špatné pověsti Nigérie převažují mezi českými podnikateli obavy z angažovanosti v této zemi. Český subjekt, který se rozhodl v Nigérii podnikat, by měl (při zachování samozřejmé opatrnosti) projevit i smysl pro jistou odvahu. Existující rizika jsou vyvažována velkým ziskem. Bez trvalé přítomnosti nelze v Nigérii uspět.

Vývozce do Nigérie musí pochopit obvyklou obchodní praxi v zemi (včetně překážek), kulturní rozdíly a komplexní formální i neformální distribuční kanály. Marketing lze v místě provést pomocí specializovaných firem. V Nigérii mají největší úspěch ty firmy, které mohou své zboží předvést či ukázat. Nigerijský zákazník si rád nakupované zboží vyzkouší (platí to zejména o strojích, automobilech...). Pokud k tomu nemá možnost, trvá na pre-shipping prohlídce zboží u výrobce. Pokud si nigerijský zákazník bere na nákup zboží úvěr, činí tak obvykle s vysokým úrokem. Je třeba ho včas informovat o jakémkoliv zpoždění zásilky.

V Nigérii existuje velká poptávka po luxusním značkovém zboží, naopak obrovský trh najdou jednoduché a levné výrobky každodenní spotřeby (schopné cenově konkurovat čínským dovozům) a zboží rychlého oběhu.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovoz zboží do Nigérie je poměrně dlouhý a komplikovaný proces. Nigerijské přístavy jsou zahlcené, někteří dovozci raději volí přístavy v Cotonou, Lomé nebo Temě. Na počátku roku 2006 došlo v dovozním procesu k zásadní změně, když byl zaveden systémem inspekcí v zemi určení (Destination Inspection). Tuto kontrolu provádí od poloviny roku 2013 Nigerijská celní správa.

Dovozce zboží do Nigérie musí splnit tyto formality

- přes autorizovanou banku zpracovat formulář M (Form "M")
- zásilka musí nést jméno produktu, zemi původu, specifikace, datum výroby, číslo, standardy, které zboží splňuje, potraviny, farmaceutika a chemikálie pak dále termín spotřeby a složení.
- všechna elektronická zařízení a nástroje musí obsahovat návod
- hardware a software musí být 2000 kompatibilní
- rostlinný materiál musí mít certifikát o fytozdravotní inspekci
- každý vyrobený produkt či součástka musí nést značku výrobce

- dovážené zboží musí být označeno v angličtině, užitý systém musí být metrický.
- vyrobené produkty a materiály musí být certifikovány Standard Organization of Nigeria (SON), chemikálie, léky a potraviny pak National Agency for Food and Drugs Administration and Control (NAFDAC). Protože vydávané předpisy se velmi často a nekonzistentně mění, je vždy třeba dotázat se na konkrétní případ. NAFDAC vydává dovozní certifikát buď na jednotlivé druhy zboží (cca 750 000 Naira za položku), velkým obchodním řetězcům může vydat tzv. supermarket licenci.

Dopravce musí zabezpečit, aby na všech dokumentech doprovázejících zásilku bylo uvedeno číslo Import Duty Report (IDR). Prodávající firma je zodpovědná za všechny náklady související s inspekcí. Agent provádějící inspekci vydá Clear Report of Inspection (CRI). Dovozece musí upozornit prodávajícího na nutnost dodat inspekčnímu agentovi do 3 dnů od inspekce finální invoice. Všechno dovážené zboží musí být vybaveno finálním invoicem s číslem CRI a adekvátním popisem zboží, packing listem, přepravními dokumenty (B/L, AWB) a příp. výrobcem dodanou analýzou. Dovozece zaplatí CISS administrativní poplatek 1% z f.o.b. hodnoty zboží. Celní služba (NCS) příp. formulářem C 101A informuje inspekčního agenta o diskrepanci mezi clem uvedeným na CRI a clem vyměřeným NCS. Dovážené zboží musí být pojištěno místní pojišťovnou.

Dovozní poplatky (duties) jsou buďto specifické nebo se vypočítávají z hodnoty dováženého zboží.

Importní cla (import tariff) jsou nepreferenční a platí pro všechny země mimo ECOWAS. Vláda může aplikovat speciální clo na zboží, o kterém se domnívá, že je subvencované nebo by mohlo ohrozit místní výrobu. Úhrada cla musí být realizována v Nairách před vydáním originálu CRI k dispozici dovozci.

Ledna 2015 začal platit tzv. Common External Tariff ECOWASu, který zavádí pět celních pásem:

- 0 % clo: Zboží pro sociální služby (zdravotnictví, školství). Jde o 85 celních položek
- 5 % clo: Zboží základní potřeby (některé léky, potraviny), suroviny pro zpracovatelský průmysl.

Celkem je v tomto pásmu zahrnuto 2146 položek

- 10 % clo: polotovary - 1373 položek
- 20 % clo: hotové výrobky, spotřební zboží - 2176 položek
- 35 % clo: zboží ohrožující domácí výrobu či zemědělství, celkově je v tomto pásmu 130 položek

Ministerstvo financí vydalo 31. 3. 2015 oběžník, kterým se na přechodnou dobu (do roku 2019) zavádí u 177 položek (mj. pšenice, cukr, rýže, víno, alkoholické nápoje, cigarety, některé chemikálie, pneumatiky, některé papírové výrobky, některé typy látek, obkladačky a dlaždice, stavební ocel, generátory, transformátory, některé IT výrobky, traktory, motorová vozidla..) zvláštní přírážka Import Adjustment Tax ve výši 60 – 10 %. Naopak překvapivě vydalo i seznam, kterým se u 65 položek CET snižuje (mléko, čaj, líh pro lékařské účely, oleje, mazací oleje, vybrané chemikálie, plastové roury a hadice, toaletní papír, některé další hygienické výrobky z papíru, některé druhy výrobků z oceli).

Podrobné informace o celních sazbách: www.customs.gov.ng

Ochrana domácího trhu: Vláda pod záminkou ochrany domácí výroby aplikuje různá tarifní a

administrativní ochranná opatření bránící dovozům ze zahraničí. Čas od času velmi hrubě zasahuje do cenové politiky zahraničních společností působících na nigerijském trhu (v roce 2012 např. nařídila letecké společnosti British Airways snížit ceny letenek první třídy a to bez ohledu na náklady).

Aktuální bariéry bránící přístupu zahraničních firem na nigerijský trh:

Zákaz dovozu vybraných položek:

Poslední revize zakázaných položek proběhla v roce 2015, kdy byl jejich počet zredukován ze 44 na 25. Položky vyjmuté ze seznamu většinou podléhají dodatečným daním, jejichž účinek je stejný, jako by byla položka i nadále zakázána. Tento seznam diskriminuje dovážené zboží na úkor zboží vyráběného v zemi – s cílem tuto domácí výrobu (často velkých domácích monopolů) podpořit. Jediným výsledkem je ale podpora pašování, ze kterého mají nemalé příjmy nejen samotní pašeráci, ale i celní úředníci. Toto opatření není v souladu s regionálním „ECOWAS Common External Tariff“ (CET), k němuž se Nigérie zavázala. Není v souladu ani se závazky Nigérie ve WTO.

Zákaz dovozu platí pro: živí i mrtví ptáci včetně zmražených kuřat, vepřové a hovězí maso, vejce, rafinovaný rostlinný olej, cukr, kakaové máslo, prášek, špagety a nudle, ovocné džusy v distribučním balení, nealkoholické nápoje vyjma energetických a zdravotních nápojů, pivo, voda, voda sycená, voda ochucená, pytlovaný cement, léčiva spadající pod záhlaví 3003 a 3004 jako paracetamol, cotrimazol, metronidazol, chloroquin, krevotvorné látky (kys. Listová, vitamín B atd.), multivitaminy, aspiriny aj., farmaceutika pod položkou 3006.9200, mýdla a detergenty, repelenty, sanitární zboží z plastů, obnovené a použité pneumatiky, vlnitý papír a lepenka, telefonní nabíjecí karty, koberce, skleněné láhve na 150 ml, obuv, tašky a kufry, použité kompresory, motorová vozidla starší 15 let, nábytek, kuličková pera.

Zákaz vývozu vybraných položek:

Výnosem z října 2003 je zakázán vývoz kukuřice, surových kůží a podobných produktů, železného šrotu, nezpracovaného gumového latexu a prken a klád, starožitností a chráněných zvířat. Toto opatření není konzistentní se závazky Nigérie ve WTO.

Další potíže:

- Problematická, drahá a zdlouhavá registrace výrobků nigerijskými státními organizacemi SON A NAFDAC, neexistence přehledného seznamu, pro které výrobky je registrace povinná.
- Aplikace speciálních cel zaměřených na ochranu domácích výrobců – v některých případech se vysoká cla rovnají zákazu dovozu zboží (viz výše)
- „Náhlé a neodůvodněné výkyvy“ v uplatňovaných dovozních tarifech
- Zdlouhavé a problematické celní řízení – zejména v lagoských přístavech Tincan a Apapa (četné jsou případy, kdy celník uměle a libovolně navýší cenu dováženého zboží)
- „Nigeria Content Act“ – diskriminace ve prospěch místních výrobců a poskytovatelů služeb
- Licencování dovozů vybraných druhů zboží (ropné produkty, cement) pouze pro nigerijské společnosti

Výše uvedené faktory jsou umocněny všeprolínající a hluboce zakořeněnou korupcí, jejíž redukce je v Nigérii generačním problémem, a slabým uplatňováním práva.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zahraniční firmy nemohou v Nigérii otevřít pobočku, musí se v zemi registrovat. Firmy, které chtějí působit jinak než prostřednictvím místního partnera, distributora, agenta musí zřídit zastoupení. Nejběžnější formou je společnost s ručením omezeným (Ltd).

Pravidla pro založení firmy jsou kodifikována v obchodním zákoníku a prováděcích předpisech (Companies and Allied Matters Act z roku 1990 ve znění z roku 2004) (další informace; WIPO).

Prvním krokem založení společnosti je její registrace u Corporate Affairs Commission (obdoba obchodního rejstříku). Obchodní rejstřík je centrální pro celou federaci a sídlí v Lagosu. Vedle vyplnění příslušné žádosti (v níž je třeba uvést seznam členů „rady ředitelů“), je nutné zpracovat tzv. Memorandum a Articles of Association. Dále je třeba vyrobit a registrovat firemní razítko, registrovat se u daňového úřadu (Federal Income Revenue Service, State tax office), registrovat sídlo firmy u státního ministerstva obchodu. Registrace je poměrně drahou záležitostí, výše poplatku závisí na vloženém základním kapitálu (Další informace - Doing Business). Vždy je nutné předem ověřit navržené jméno společnosti u C.A.C, aby nebyly zaregistrovány dvě společnosti identického jména. CAC sice uvádí, že je možné registrovat společnost online, celou proceduru (včetně sepsání společenské smlouvy atd.) je lépe svěřit některé specializované právní kanceláři.

Zahraniční investor se po registraci u CAC rovněž registruje u Nigeria Investment Promotion Commission; NIPC Guide.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Samozřejmostí je, že firma se zájmem o proniknutí na místní trh, má kvalitní propagační materiály v angličtině. Při osobních obchodních jednáních je vhodné partnerovi věnovat drobný dárek, dále se očekává, že významní partneři a důležité osoby jsou obdarovány (přiměřeně větším dárkem) u příležitosti Vánoc/Nového roku.

Při přípravě reklamní strategie je třeba mít na paměti rozmanitost Nigérie (na muslimském severu je třeba volit konzervativnější přístup). V Nigérii vychází velké množství deníků, včetně specializovaných na obchod a ekonomiku. Dovážené výrobky jsou v denním tisku běžně propagovány. Reklamní spoty jsou běžné v rozhlasu i televizi. Ve větších městech jsou hojně velkoplošné billboardy. V Nigérii působí velké množství firem, které se na reklamní kampaně specializují.

Jiné cesty je samozřejmě třeba volit v oboru dodávek investičních celků. Zde mají dosud největší efekt přímé kontakty na státní správní orgány a příslušná ministerstva, správná úroveň a kontakty místního partnera jsou tedy naprosto zásadní.

Velmi vhodná je účast na místních výstavách a veletrzích, zejména v Lagosu, kde probíhá řada specializovaných akcí. Jejich efekt pro akvizici a propagaci zboží je vysoký. Některé veletrhy v jiných městech se však podobají spíše jarmarku (bez výraznější specializace nebo komoditního rozlišení).

Přehled významných veletrhů pořádaných v roce 2020 a 2021 najdete na stránce www.tradefairedates.com

Vedle mezinárodních všeobecných veletrhů jsou organizovány rovněž specializované výstavy a veletrhy, které mají dobrou úroveň (Nigeria Oil and Gas Technology Fair; Lagos Motor Fair; Lagos Computer

Technology Fair; Lagos Fashion Fair, Expobuild, Power Nigeria, West Africa Health Fair v Lagosu; Lagos

Tendy Wine Festival; Lagos Processing, Packaging and Labeling Industries Trade Fair; Abuja International

Motor Fair; Abuja Construction Industry Exhibition, Abuja Herbfest, Kaduna Air Show.).

Functional Fabric Fair, NIAA West Africa Expo, Cosmetics and Hair Exhibition Nigeria, Lagos Motor Fair, Food and Beverage West Africa, Mega Clima West Africa, Plastic Print Pack Nigeria, Agrofood Nigeria, Lagos Fashion Fair, Power Nigeria, Medic West Africa, and Buildmacex Nigeria.

Bližší informace viz: Naccima - místní veletrhy, www.naccima.com; www.abuccima.com; www.lagoschamber.com, 10times.com, veletrhy v Nigérii, Events Eye.

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Práva musí být registrována v místě a vynucována podle místních zákonů. Majitel ochranné známky by ji měl v Nigérii registrovat na ministerstvu obchodu, průmyslu a investic. Nigérie je členem WIPO (World Intellectual Property Organization), podepsala rovněž Universal Copyright konvenci, Bernskou konvenci a Pařížskou konvenci. Jako člen WTO je Nigérie signatářem dohody TRIPS. Ochranu duševního vlastnictví upravuje zákon o ochranných známkách z roku 1965, zákon o patentech z roku 1970 a zákon o copyrightu z roku 2004. Celníci mají právo zabavovat padělky.

Navzdory aktivní účasti v těchto mezinárodních konvencích a zájmu nigerijské vlády o ochranu práv duševního vlastnictví bylo dosud uděláno velmi málo pro zastavení výroby, šíření a prodeje pirátských hudebních nahrávek, videokazet, počítačového softwaru a knih uvnitř Nigérie. Země je doslova zaplavena padělkami a pirátskými kopiemi prakticky všeho značkového zboží (většinou z Číny). Praktické prosazování zákonů není důsledné, soudní aj. vynucování práv je pomalé a neefektivní. Přesto lze obecně konstatovat, že jsou tato práva v Nigérii chráněna o něco lépe, než je v podmínkách západoafrických zemí obvyklé.

6.6 Trh veřejných zakázek

Účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace s nutným lobováním na příslušných centrálních úřadech a zajištěním relevantních informací ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru. To bez stálé přítomnosti a kontaktů není možné.

Oficiálně se veřejné zakázky řídí zákonem o veřejných zakázkách z roku 2007, na státní zakázky dohlíží Bureau of Public Procurement. Federální a státní vlády nakupují prostřednictvím svých Tender Boards složených z vysokých úředníků a konzultantů (včetně zahraničních). Veřejné zakázky federálních úřadů jsou publikovány v denním tisku a časopisu Tenders. Termín podání přihlášky do zveřejněného tendru je většinou krátký, což nahrává subjektům s in-side informacemi (dva až tři týdny po zveřejnění v tisku, maximálně však 2 měsíce). Tendry jsou také spojeny s platbou nevratného vstupního poplatku (minimálně asi 400 USD, běžně asi 1250USD, u velkých zakázek investičního charakteru až 10 000 USD).

V rámci boje proti korupci vláda u kanceláře prezidenta zřídila Bureau of Public Procurement, která nad výběrem zakázek dohlíží (nadhodnocování cen zakázek bývá jednou z nejčastějších praktik). Účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace s nutným předběžným lobováním na příslušných centrálních úřadech a zajištěním relevantních informací ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru. To prakticky není možné bez přípravy, průzkumu terénu, znalostí konkurence a poměrů a stálé přítomnosti na místním trhu. Jednou z podmínek účasti bývá registrace u C.A.C. (Corporate Affairs Commission - www.new.cac.gov.ng) a potvrzení o zaplacení daní FIRS.

Další informace o vyhlášených tendrech na webu BPP; v Lagosu. Každou informaci o vypisovaném tendru je třeba **velmi pečlivě prověřovat**, lákání na lukrativní zakázky je jednou z hlavních metod podvodu „419“.

Zakázky, financované některou z mezinárodních organizací, jsou zveřejňovány s dostatečným předstihem, ale spíše v zahraničních pramenech.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Nigérie má složitý právní systém složený z obecného práva (většinou založeného na britském právu), muslimského práva a zvykového práva. Převážná většina obchodního práva se řídí obecným právem). Obchodní spory řeší civilní soudy. Spory s vládou řeší Federal High Court. Soudů je málo, chybí jim vybavení a jsou podfinancovány. Je zde tedy velký prostor pro korupci a vynutitelnost rozhodnutí je nízká. Soudní rozhodnutí není vždy spravedlivé ani nestranné, proti místnímu subjektu bude cizinec vždy v nevýhodě. Věřitelé nemají prakticky žádnou ochranu, dluhy často zůstávají nesplacené (a to i v případě, kdy existuje soudní rozhodnutí). S řešením sporů jsou obvykle spojeny vysoké náklady. Podle Světové banky je Nigérie na 140. místě (ze 189) co do vynutitelnosti obchodní smlouvy, je třeba 40 kroků,

průměrná doba na soudní rozhodnutí je 447 dnů a náklady činí cca 32% hodnoty kontraktu. **Zásadní důležitost pro předcházení a řešení obchodních sporů má proto znění obchodní smlouvy, kterou je nutno připravit s právníkem znalým místního práva. Vhodnější je vždy obchodní mimosoudní vyrovnání.** Nigérijské právo umožňuje vynutitelnost rozhodnutí cizích soudů, vždy o něm ale musí rozhodnout místní soud.

Spory se na základě zákona Arbitration and Conciliation Act z roku 1988 dají řešit mimosoudně prostřednictvím rozhodčích arbitrářů, a to v místě nebo i mezinárodně, zpravidla v Londýně nebo ICC v Paříži. Nigérie je členem různých mezinárodních organizací, ustavených pro řešení sporů mezi členskými státy a zahraničními investory. Příkladem je organizace UNITRAL (United Nations Convention on International Trade Law). Nigérie v roce 1965 rovněž ratifikovala konvenci Convention on the Recognition and Enforcement of Arbitral Awards „New York Convention“, která se vztahuje na uznání v zahraničí učiněných arbitrážních rozhodnutí a jejich implementaci v domácích podmínkách na základě reciprocity.

Nigérie je členem Mezinárodního centra pro řešení investičních sporů (ICSID). Nigérie je členem WTO a od roku 1994 je členem agentury MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency).

Problémy a rizika místního trhu:

Mezi největší problémy místního trhu patří špatný stav nigerijské dopravní a energetické infrastruktury, pomalá a pomalu fungující státní správa, korupce, bezpečnostní problémy, kriminalita, restriktivní a nekonzistentní dovozní opatření, pašování levného azijského zboží a někdy i zasahování úřadů do cenotvorby. Velkým problémem je již samotný dovoz zboží do země, přístavy jsou silně přetížené, proclení zboží může narážet na nepředvídatelné překážky (obvyklé je např. umělé „přecenění“). Do ceny zboží je proto nutné započítat zhruba 20 % zvláštních nákladů, dalších 25-30 % je nutno vynaložit k zajištění náhrady za nefungující infrastrukturu (náhradní zdroj elektrické energie a palivo k němu, zajištění zdroje vody apod.). Cenu výrobků zvýší i různé další „administrativní poplatky“. V Nigérii je nutné vynaložit více času, peněz a manažerského úsilí/energie než jinde. Odměnou je však zpravidla vysoký zisk z prodeje výrobků či služeb. Trh v Nigérii je obrovský, a pokud se kontrakt sjedná s partnerem

s významnými kontakty, objemy dodávaného zboží a služeb mohou být mimořádné.

Čeští vývozci však narazí na velmi silnou konkurenci nejen nigerijských, ale i britských, amerických, francouzských, německých, indických, čínských, nově i tureckých nebo jihoafrických společností, kterých na místním trhu působí tisíce a jejichž počet velmi rychle roste.

Kriminalita je v Nigérii všeobecným problémem, v některých oblastech (dlouhodobě zejména oblast delty Nigeru, kde je

podstatná část nigerijských zásob ropy a plynu) působí dobře organizované a ozbrojené kriminální skupiny schopné provádět připravené únosy či realizovat útoky na zařízení velkých firem či vládní policejní a vojenské složky. Ještě nebezpečnějším problémem (zejména na severu země) je prudký růst aktivity (únosy, přímé útoky, bombové nebo sebevražedné atentáty) islámských radikálních hnutí známých jako Boko Haram.

Při vstupu na nigerijský trh je bezpodmínečně nutné pečlivě ověřit bonitu partnera, jeho registraci v místním obchodním rejstříku, existenci a uváděné adresy provozovny nebo kanceláře, majetkové poměry, způsob zajištění obchodu, bankovní reference, doklad o placení daní atd. Přitom již jenom pouhé ověření existence partnerské firmy může být složitý úkol - všechny podnikatelské subjekty jsou sice registrovány u státní Corporate Affairs Commission (C.A.C.) s celofederální působností, rejstřík ale není veřejně přístupný. K dispozici pak je pouze ověření podle jména firmy, sídla, data registrace a čísla registrace.

Nigérie je pověstná podvodnými praktikami označovanými jako "nigerijské dopisy" či kauza 419 (Advance Fee Fraud), kdy se různí podvodníci snaží vylákat na důvěřivém partnerovi předběžné poplatky na fiktivní přípravné obchodní operace pod příslibem obrovských pozdějších zisků. V poslední době nebezpečnost tohoto druhu trestných činů ještě narůstá, protože podvodníci začali využívat elektronických médií (internet) a sofistikovanějších metod (dokonalé padělky hlavičkových papírů všech státních institucí, falešné webové stránky). Při seriózním vyhodnocení korespondence s potenciálním nigerijským partnerem lze ovšem případné podvodné záměry odhalit, **je vždy vhodné kontaktovat i zastupitelský úřad v Nigérii**. Zde je ale nutno konstatovat, že se vláda a zejména Komise pro ekonomické a finanční zločiny snaží proti tomuto fenoménu bojovat.

Princip a hlavní rysy podvodu: Místní poptávající si vybere zahraničního dodavatele (většinou jej najde prostřednictvím internetu) a osloví jej s lukrativní poptávkou (často se jedná o nereálně vysoké hodnoty a o „vládní zakázky“). S cílem dodavatele oklamat si podvodníci vytvářejí falešné webové stránky např. vládních institucí a poptávky zasílají na falešných formulářích (.jpg). Zde by si měl dodavatel uvědomit, že vládní zakázky a tendry bývají v afrických zemích realizovány téměř výlučně osvědčenými firmami registrovanými v místě a kontrakt je přidělován za účinného lobbyingu místního vlivného obchodníka.

V rámci úspěšně se rozvíjející obchodní korespondence bývají stanoveny podmínky kontraktu, přičemž podvodník s cílem dodavatele navnadit ochotně přistupuje na 100 % plat předem. Toto praxe však není u reálných vládních zakázek obvyklá (předplatba a pak L/C). Většinou těsně před převodem platby se vyskytnou náhlé překážky v bance – je nutno uhradit příslušné manipulační poplatky v řádu tisíců EUR a odběratel žádá o jejich poukázání. Odběratel současně situaci šikovně graduje a stupňuje časový nátlak. Pokud odběratel žádá o poukázání platby na jméno prostř. **např. Western Union, jedná se vždy o podvod**. Dodavatel by si měl opět uvědomit, že běžnou praxí bývá úhrada vlastních bankovních výloh odběratelem na své straně a že v případě finančně objemné a navíc státní zakázky je lákání poplatků tohoto typu předem většinou nesmyslné. Pokud dodavatel poplatek poukáže, podvodník se stáhne a je velmi těžce dopátratelný (nedošlo k osobnímu kontaktu, korespondence probíhala mailem, změnil telefonní čísla a jména). Jinými poplatky poukazovanými předem mohou být poplatky registrační, homologační atd.

Rovněž je třeba dávat pozor na pokusy vylákat zboží či vzorek bez úmyslu toto zaplatit. Velký zájem je o získání pozvání k cestě do ČR na základě předstíraného obchodního zájmu, od vstupu do Schengenského prostoru je toto ještě aktuálnější. Velká obezřetnost je tedy nezbytná. Podrobné informace o nigerijských podvodech viz www.mzv.cz/abuja.

Doporučení:

Seriózní obchodní kontakty, zakázky ani tendry se v Nigérii nedají běžně získat přes internet.

České firmy by měly počítat s realitou, že téměř 100% přes internet učiněných poptávek/nabídek od anonymních subjektů z Nigérie (Beninu a Kamerunu) jsou podvodníci, kteří sledují jiné cíle, vesměs mají zájem buďto o získání víza nebo usilují o peníze od naivního zahraničního partnera.

Každou nabídku je nutno velmi pečlivě posoudit a vyhodnotit, zda je vůbec poptávka reálná (často se nabízí extrémní a rychlý zisk, odběr velkého množství zboží nebo velmi výhodná půjčka a právě toto je důvodem, proč tolik lidí po celém světě naletí). Korupce je v zemi trestná (přestože notoricky rozšířená), a když partner otevřeně napíše, že má podplaceno vítězství v tendru, je to velmi neobvyklé. Pokud si česká firma není jista, je nejlepší kontaktovat velvyslanectví a po domluvě přeposlat dosavadní korespondenci s nigerijským partnerem k posouzení. Prokázání registrace i CAC je samozřejmostí, údaj ale není příliš užitečný, naopak **předložení dokladu o zaplacení daní za poslední 3 roky** je doklad velmi užitečný (firma s obratem 3.000 USD ročně asi není správným partnerem pro nákup zboží za

milióny USD).

Obvyklé platební podmínky, platební morálka:

Přestože se vláda, centrální banka i komerční banky snaží prosazovat tzv. „cashless policy“, většina nákupů zboží v Nigérii stále probíhá platbou v hotovosti proti předání zboží. Ačkoliv nigerijské banky již běžně nabízejí otevření akreditivů svým klientům, je placení dodávek akreditivem nigerijskými obchodníky akceptováno spíše proto, že to vyžadují jejich zahraniční partneři. Českým exportérům doporučujeme buďto platby předem převodem na účet (zejména pokud jde o první obchodní případ) prostřednictvím neodvolatelných a potvrzených akreditivů (**pečlivě ověřených**).

Platební morálka státních orgánů je obvykle horší než seriózních nigerijských soukromých odběratelů. Často nejsou dodrženy termíny plateb nebo jednotlivých předem dohodnutých splátek. Vláda někdy dodavatelům část plateb dluží i dlouhou dobu.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

V případě schůzek připravovaných na úřadech na pátek je třeba počítat pouze s dopolednem, muslimská část populace je od polední doby na modlitbách a odpoledne už úřady spíše nefungují. Modlitba je obvyklá na veřejných shromážděních, konferencích a někdy před oficiálním obědem nebo večeří.

Velmi obvyklým a častým jevem je v Nigérii všeobecná nedisciplinovanost a nedochvilnost. Bohatí či vlivní Nigerijci rádi dávají své bohatství (vliv) okázale najevo (včetně perfektního oblečení a automobilu). Při jednání jsou velmi sebevědomí a asertivní. Součástí jednání může být velmi zdvořilá a dlouhá předehra, Nigerijci si potrpí na správné titulování (pokud zastávají důležité funkce), na pozornosti a lichoťky. Jsou příznivci dlouhých proslovů a sami jsou výbornými a vtipnými řečníky. Vyplatí se vzít v potaz, že páteři společnosti jsou doposud tradiční struktury (i když to nemusí být na povrch patrné) a všechny významnější investice a obchodní případy jsou prosazovány vlivovými skupinami s tradičními strukturami

srostlými. Potenciální obchodní partner by měl mít na tato struktury vazby. Při jednáních na centrálních úřadech se vyžaduje oblek s kravatou, při obchodních jednáních se toleruje košile s kravatou. V severních částech Nigérie kde je většina obyvatel muslimského vyznání, je třeba se konzervativněji oblékat a chovat.

Úřady jsou funkční, ale rozhodovací procesy jsou zdlouhavé a jsou často stimulovány korupcí či zájmy vlivných skupin.

Jednání úředníků může být občas považováno za arogantní, což souvisí s falešným pocitem národní hrdosti a s pocitem důležitosti zastávané funkce (jak říkají samotní Nigerijci, úředníci zde občas pocítí potřebu „to exercise their power“). V těchto případech se doporučuje reagovat spíše mírně a nedávat průchod pocitům. Drobná pozornost může chování úředníka změnit.

Na silnicích i městských ulicích větších měst (značná část z cca 177 milionů obyvatel žije v přelidněných městských aglomeracích) vládne dopravní chaos a pěší pohyb po nigerijských ulicích není příliš bezpečný.

Ve srovnání s evropskými standardy je v Nigérii (a stejně tak i v jiných zemích západní Afriky) velmi nízká průměrná úroveň technického stavu vozidel. Výjimkou je hlavní město Abuja.

V Lagosu a Abuji jsou od roku 2007 zaváděny klasické autobusy (42 míst) městské hromadné dopravy, síť MHD se v těchto městech zlepšuje. V ostatních městech zatím nefunguje. MHD velmi často supluje malé minibusy (hromadné taxíky), jejichž technický stav je katastrofální. V aglomeracích mimo hlavní město je „hromadná“ přeprava osob zajišťována také motocykly (tzv. „okada“). Nedostatečná síť MHD je jedním z důvodů rychle rostoucího počtu osobních automobilů, velká nigerijská města včetně Abuji trpí v pracovních dnech dopravními kolapsy a je nutné si nechávat časovou rezervu. Dopravní nehoda je pravděpodobně největším nebezpečím, které cizinci v Nigérii hrozí. Při řízení vozidel je třeba připravit se na vše – včetně např. náhlého vybočení protijedoucího vozidla do protisměru, předjíždění na nepřehledných úsecích, nerespektování semaforů a dopravního značení. Řidiči jsou velmi nedisciplinovaní a dopravní pravidla tak, jak je známe např. v Evropě, nejsou respektována. Průměrný nigerijský řidič je mimoto občas agresivní a zcela nekolegiální. Dopravní policie s cílem vymáhání „úplatků“ často šikanuje cizince. Doporučujeme proto vždy místního řidiče. Velmi důrazně se doporučuje věnovat pozornost pokynům policistů či vojáků, na tzv. check-pointech a snažit se o nekonfliktní vystupování.

Úředním jazykem je na celém území nigerijské federace angličtina. Příslušníci každého z národů mezi sebou používají vlastní jazyk, nejrozšířenější jsou hausština a jorubština, dále pak igbo a fulani; tyto jazyky se vedle angličtiny vyučují i ve školách.

Státní svátky:

- 1. leden (Nový rok),
- 1. květen (Svátek práce),
- 29. květen (Den demokracie),
- 1. říjen (Den nezávislosti),
- 25. a 26. prosinec (1. a 2. svátek Vánoční)

Dále se slaví pohyblivé křesťanské svátky Velký pátek, Velikonoční pondělí a muslimské svátky Id-el-Kabir, Id-el-Maulud, Id-el-Fitri, (pozn.: termíny volných dní kolem svátků jsou obvykle upřesněny prezidentským dekretem krátce před vlastním svátkem, pokud svátek padá na sobotu či neděli, přesouvá se obvykle na pondělí).

Pracovní a prodejní doba:

Volné dny: soboty, neděle

Obvyklá otevírací doba obchodů (supermarketů) je každý den od 9.00 do 20.00 hodin (v neděli od 11.00 hodin), úřady pracují vesměs od 9.00 do 16.00 hodin - zpravidla bez polední přestávky nebo s přestávkou mezi 13. a 14. hodinou.

Bankovní hodiny: Pondělí až pátek 9:00 - 15:00, příp. sobota 8:00 - 11:00

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Nigérie otevřela v roce 2012 svůj **zastupitelský úřad v Praze**, který je rovněž kompetentní k vydávání víz:

adresa: Na Čihadle 917/32, Praha 6

tel.: Telefon 220 561 165

e-mail: nigeria.prague@mfa.gov.ng web: www.nigeriaembassyprague.org

Úřední hodiny konzulárního a vízového úseku: pro podání žádosti o vízum pro cesty do Nigérie: Po-St, od 9h do 12h

O vízum je třeba žádat s dostatečným předstihem (další informace o vízech).

Sít dobrých hotelů se rychle rozrůstá, ceny jsou však vysoké. V případě zájmu o ubytování v hotelu evropského standardu doporučujeme při cestách zejména do Abuji či Lagosu provést rezervaci v dostatečném předstihu, hotely zde bývají vytížené. Ani potvrzená rezervace ale není zárukou, že se tak skutečně stalo - písemný doklad o provedené rezervaci je třeba vzít pro tento případ sebou. Osoba (resp. podnikatel), která se rozhodne do Nigérie cestovat, by měla mít v místě seriózního partnera znalého poměrů, který např. pomůže s rezervací ubytování a zejména se zajištěním důvěryhodného transportu již z letiště (v případě pohybu taxíky zásadně doporučujeme používat pouze řádně označené registrované taxi-vozy). Pohyb po městech (zejména v některých pevninských čtvrtích Lagosu) se nedoporučuje v nočních hodinách (ani registrovanými taxíky) z důvodu rizika přepadení. Cena v Lagosu letiště – centrum se pohybuje kolem 7000 Naira.

Možností leteckého spojení mezi ČR a Nigérií je mnoho. Do Lagosu a Abuji létají z Evropy společnosti British Airways, Lufthansa, KLM, Alitalia, Iberia, Air France. Z ekonomických důvodů bývají často využívány Turkish Airlines, nebo Egypt Air, který létá do Vídně. Branami do země jsou 2 hlavní letiště - lagoské mezinárodní letiště Murtala Mohammed a abujské letiště Nnamdi Azikiwe. Mezinárodní spoje přistávají rovněž ve městech Port Harcourt a Kano. Při přestupu na/z vnitrostátní(ho) spoj(e) na letišti Murtala Mohammed v Lagosu je nutno dopravit se na jiný terminál a ačkoliv vnitrostátní letiště je nedaleko, může v dopravní špičce přestup s přejezdem a odbavením trvat 1 – 2 hodiny. Nejlepším způsobem vnitrostátní dopravy je letecká doprava. V zemi působí řada místních společností. (Arik Air,

MedView, Aero Contractors, Peace Air, Dana Air....).

Nigérie je tropická země, ve které se vyskytuje řada nebezpečných tropických chorob (např. horečka Lassa, Dengue..). Nigérii se podařilo vlastními silami zvládnout hrozící epidemii nemoci Ebola, v současné době se tato nemoc nevyskytuje. Před cestou do země subsaharské Afriky by měl proto každý cestovatel navštívit odborného lékaře - specialistu na tropické choroby (v Praze například Klinika geografické medicíny Královské nemocnice Vinohrady, nebo Centrum cestovní medicíny), kde lze absolvovat všechna povinná a doporučená očkování - proti žluté zimnici (povinné), žloutence typu A i B, břišnímu tyfu, meningitidě, choleře a tetanu. Doporučuje se nechat si před cestou zkontrolovat také protilátky na TBC a dětskou obrnu a případně doplnit i tato očkování.

Proti malárii očkování zatím neexistuje, při krátkodobé návštěvě lékař doporučí vhodná profylaktika. Při výskytu sebemenších příznaků jakékoliv nemoci (malárie se nemusí vždy projevovat vysokou horečkou – mezi příznaky patří brnění prstů, bolesti hlavy a kloubů až po pocity únavy, škrábání v krku, pocit chřipky) je velmi žádoucí navštívit nejbližší nemocnici a nechat si udělat malarický test. Ten je velmi jednoduchý (odběr vzorku krve z pošťáčku prstu na ruce) a rychlý - trvá cca 15 minut i s rozbořením krve (proti platbě cca 400,- Kč). Léky proti již probíhající malárii jsou v Nigérii volně v prodeji a jsou velmi účinné - nemoc ustoupí během dvou až tří dnů. Důležité je však nemoc nenechat rozvinout (inkubační doba malárie je 4 až 8 dnů). Vzhledem k inkubační době se malárie může projevit až po návratu zpět do vlasti a s jejím výskytem a tedy i léčením bývají v ČR problémy. Je proto žádoucí, aby si cestovatel

koupil v Nigérii jedno balení protimalarických léků a vzal si je zpět s sebou do ČR. Proti horečce dengue a některým dalším chorobám však zatím bohužel lék neexistuje.

V souvislosti s velkou kulturní a náboženskou různorodostí Nigérie dojde občas v některých oblastech k etnickým srážkám, kdy by přítomnost cizince v místě nemusela být vhodná. Doporučujeme tedy před cestou do konkrétní oblasti nějakou dobu sledovat zpravodajství, zda zde nedošlo ke zhoršení bezpečnostní situace, případně konzultovat s MZV ČR či velvyslanectví v Abuji.

Mezi rizikové oblasti byla vždy řazena oblast „Deltý“ (těžební ropná oblast zahrnující 6 nigerijských států – v podstatě celý jihovýchod země), kde cca do roku 2009 často docházelo k únosům zahraničních pracovníků s cílem vymáhání výkupného. Po vyhlášení amnestie pro militanty bývalým prezidentem Yar 'Aduou došlo k přechodnému zklidnění situace, která se nyní opět zhoršuje. Nestabilní bezpečnostní situace souvisí nejen s přerozdělováním zisků z prodeje ropy v rámci federace, ale také s klasickou kriminalitou, která v současnosti pravděpodobně převažuje (hovoří se o napojení kriminálních skupin na místní tradiční vládcy a údajně i do struktur státních správ). Mezinárodní ropné společnosti vynakládají na ochranu svých pracovníků a zařízení v Nigérii až 40 % z celkových nákladů na těžbu. Guinejský záliv

má v posledních letech smutné prvenství – patří mezi ty oblasti světa, kde se nejrychleji rozvíjí námořní pirátství.

Ve středním pásmu dochází občas ke krvavým srážkám mezi křesťanskými a muslimskými skupinami populace (respektive mezi kočovnými pastevci a usedlými zemědělci). Z tohoto pohledu se dají považovat za krizové státy Plateau, Kaduna (jižní část), Bauchi a Benue.

Na severu země je naopak nižší klasická kriminalita než na jihu. Největší bezpečnostní hrozbou je rychlý nárůst aktivit (pumových útoků, útoků střelnou zbraní, únosů cizinců...) muslimských radikálních hnutí známých jako Boko Haram. Situace se natolik zhoršila, musela vláda ve třech státech na severovýchodě země (Borno, Yobe a Adamawa) vyhlásit v polovině května 2013 výjimečný stav, který je stále v platnosti. Do oblasti vyslala speciální jednotky pro boj s teroristy, ty však dosud nedokázaly teroristické útoky zastavit a hrozbu pacifikovat. Boko Haram naopak obsadila v roce 2014 velkou část severovýchodních států Borno, Yobe a Adamawa a začala ohrožovat i sousední země Niger, Čad a Kamerun. Do bojů v těchto oblastech se musela zapojit čadská armáda. ZÚ doporučuje do států Borno, Yobe, Jigawa, Gombe a Adamawa vůbec necestovat. Před cestou do dalších severních států (Bauchi,

Kano, Kaduna, Katsina) se důrazně doporučuje kontaktovat ZÚ Abuja s dotazem na politickou situaci a bezpečnost.

Cestovatelům doporučujeme dobrovolnou registraci v systému Drozd.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Nigerijské i zahraniční obchodní i průmyslové společnosti využívají běžně cizích odborníků, kteří přinášejí do společného podnikání zpravidla své know-how. Pro zaměstnávání cizinců musí registrované firmy získat nejprve tzv. expatriate quota - tzn. zaměstnanecký limit pro pracovníky - cizí státní příslušníky (vydává Ministerstvo vnitra). Quota stanoví jaké pozice, za jakých podmínek a kolik cizinců smí firma zaměstnat (nahrazuje de facto pracovní povolení) (další informace).

Zaměstnavatel pak žádá příslušné zastupitelské úřady Nigérie v zahraničí o udělení tzv. STR nebo TWP víza. To je mu uděleno na 90 dnů, během kterých musí zaměstnanec na Immigračním úřadu v Abuji získat povolení k pobytu (residency permit). Některá odvětví průmyslu (zejména ropa a plyn) mají zákonem stanoveno, že nesmí zaměstnávat více než 5% cizinců.

Úroveň zaměstnanců ve službách (telekomunikacích, IT, bankovníctví) a některých odvětvích průmyslu (ropný) je výborná, odborníci jsou často absolventi nejlepších zahraničních univerzit. Naproti tomu úroveň pracovních sil ve výrobní sféře silně poklesla, je třeba doškolení a trvalý dozor. Pracovní síla je levná pouze zdánlivě. V Nigérii je zakotveno právo na sdružování. Odbory (zejména v klíčových oborech) jsou velmi silné a stávky jsou časté. Zhruba 30% zaměstnanců v průmyslu a administrativě je odborově organizováno. Zaměstnanci mají právo na stávku, musí však být ohlášená a musí selhat všechny pokusy o jednání. Spory s odbory, které rády hlásí úřadům skutečná nebo domnělá porušení předpisů mohou mít pro management závažné důsledky. Zaměstnávání místních sil se řídí zákoníkem práce (Labor Act z roku 1974, Labour Act z roku 1990, novelizovaný v roce 2011). V zemi je zaveden 40 hodinový pracovní týden, zaměstnanec má právo na 2 – 4 týdny dovolené. Zaměstnavatelé jsou povinni dodržovat bezpečnostní a zdravotní standardy, zvláštní ustanovení platí pro ženy. Úřady mají právo pracovní podmínky kontrolovat. Minimální mzda je stanovena na 18 000 Naira.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Využití místní státní zdravotnické péče lze doporučit pouze v nutných případech. Čeští občané mohou využívat služby soukromých klinik, které jsou na velmi dobré úrovni. Lékařská péče je placená, cestovní pojištění a jeho podmínky je nutné sjednat s příslušnou pojišťovnou v ČR. Doporučuje se kvalitní cestovní pojištění s možností repatriace do Evropy.

Mezi nejlepší nemocnice v Lagosu patří Reddington Hospital. V Abuji doporučujeme St. Francis Hospital, Abuja National Hospital, Zankli Medical Center nebo nově otevřenou tureckou nemocnici *Nizamiye Hospital*.

---

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Embassy of The Czech Republic

Gnassingbe Eyadema Str., Plot No. 1223, Asokoro District, Abuja

Tel.: (+234)70 37571096

Fax: vzhledem ke kolapsu pevných linek v hlavním městě ZÚ fax ani pevné linky nepoužívá

E-mail velvyslanectví: abuja@embassy.mzv.cz

E-mail obchodně-ekonomického úseku: Commerce_Abuja@mzv.cz

Popis spojení z letiště a z centra města:

Úsek z mezinárodního letiště v Abuji do centra města činí 40 km a v době dopravní špičky může cesta trvat 1 až 1, 5 hodiny. Po příjezdu do města je třeba sledovat ukazatele na čtvrt' Asokoro. Velvyslanectví se nachází nedaleko sídla regionálního sdružení ECOWAS (Economic Community of West African States) a nedaleko třídy Yakubu Gowon.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Od ledna 2017 působí v Lagosu kancelář CzechTrade, zastoupena panem Štěpánem Benešem. Tel: +234 818 111 1980

Email: stepan.benes@czechtrade.cz

V zemi prozatím nejsou zastoupeny žádné další české instituce.

Existují následující obchodní komory:

Nigeria-Czech Business Council

kontakt: Mr. Nzekwu Obiora

tel: +234-8023146515

e-mail: nig_czech_biz_council@yahoo.com

Nigeria – Czech Trade and Investment Council

No. 35, Lobito Crescent, Wuse 2, Abuja

Suite 1E, Aspinden Place, Milverton Estate, Agungi, Lekki, Lagos

kontakt: Muhammed Dahiru, Chairman

tel: +234 8034306200

e-mail: info@nig-czech.org

web: www.nig-czech.org

Smíšená obchodní komora Česko-subzaharská Afrika

Staroměstské náměstí 15/603, 110 00 Praha 1

tel. +420 255 706 022

fax: +420 224 228 690

e-mail: chamber@crghchamber.com

web: www.crgchamber.com

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

Nemocnice:

- St. Francis Medical Centre, Plot No. 501, Bangui Street, Wuse II, Abuja, tel.: +234-9-5236282, 5236967
- Zankli Medical Centre, Plot 1021, B5 Shehu Yar'Adua Way, Abuja, tel. 0152236854
- St. Francis Medical Centre, 22 Keffi Street, S.W.Ikoyi, Lagos, tel.: +234-1-7742818, 7730377

Další důležitá čísla:

- Hasiči: 999
- Dopravní policie (není centrální číslo): Abuja 4134683
- MOPOL: +234-8125150054

Adresy významných místních úřadů:

- adresy federálních ministerstev

Nigerian Investment Promotion Commission NIPC

Plot 1181 Aguiyi Ironsi Street

Maitama District, P.M.B. 381 Garki, Abuja, Nigeria

Tel: +234-9-4134380, +234-9-4131403, +234-9-4134112, +234-9-4130582

Fax: +234-9-4134112

Email: info@nipc-nigeria.org, infodesk@nipc-nigeria.org, nipc@nipc-nigeria.org

Web: www.nipc.gov.ng

Corporate Affairs Commission CAC (obchodní rejstřík)

Federal Capital Territory, Area 11, Garki, P.M.B. 198, Abuja

web: www.cac.gov.ng e-mail: cservice@cac.gov.ng

The Customer Service Unit

Corporate Affairs Commission

Plot 565, Ndola Square, Off Michael Okpara Street, Wuse Zone 5, Abuja

P.M.P 198, Garki, Abuja-Nigeria

tel.: +234-9-5241046-50

---

fax: +234-9-5241015

Economic and Financial Crimes Commission EFCC: www.efccnigeria.org - na internetových stránkách je i přímý kontakt, kam lze hlásit případy pokusů o podvod ze strany nigerijských subjektů

Významné místní komory:

Lagos Chamber of Commerce & Industry (LCCI)

Commerce House (1st Floor), 1, Idowu Taylor Street, Victoria Island, P.O.Box 109, Marina, Lagos

tel.: (01)-613917, 610391, 7746617, 7746618, 610533

fax: (01)-610573, 2623665, 2623666

e-mail: bsu@lagoschamber.com

web: www.lagoschamber.com

Kaduna Chamber of Commerce & Industry

Sani Abacha International Trade & Investment Centre, Km 4., Kaduna-Zaria Road, Rigachikun, P.O.Box 728, Kaduna

tel.: (062)-238794, 238795, fax: (062)-238794

e-mail: talafon@skannet.com.ng

Kano Chamber of Commerce, Industry, Mines and Agriculture (KACCIMA)

Trade Fair Complex, Zoo Road, P.O.Box 10, Kano City

tel.: (064)-666936, 667246, 667138, 667648

fax: (064)-667138

Abuja Chamber of Commerce

Abuja Int. Trade Fair Complex, KM. 8, Airport Road

P.M.B. 86, Abuja

tel.: 09-6707248

e-mail: abucci04@yahoo.com

web: www.abuccima.com

Nigerian Association of Chambers of Commerce, Industry, Mines and Agriculture (NACCIMA)

15A, Ikorodu Road, Maryland, P.M.B. 12816, Lagos

tel.: (01)-4964727, 4964737

fax: (01)-4964737

e-mail: naccima@pinet.com.ng

web: www.naccima.com

7.4 Internetové informační zdroje

- www.nigeria.gov.ng oficiální server vlády
- www.cac.gov.ng obchodní rejstřík
- www.nigeriadailynews.com aktuální informace
- www.thisdayonline.com nejrozšířenější deník
- <http://businessdayonline.com> obchodní a ekonomické informace

-
- <http://businessworldng.com/new/> obchodní a ekonomické informace
  - www.cenbank.org Centrální banka
  - <http://allafrica.com>
  - www.soncap.com registrace zboží při dovozu
  - <http://nigeriaworldpages.com>
  - www.nigerianstat.gov.ng
  - www.worldskip.com/nigeria_db.eiu.com
  - www.nigeria.com
  - www.africanet.com
  - www.worldbank.org
  - www.imf.org
  - www.cia.gov